ნელიწადი მესამე

ფასი 10 კაპ.

პარასკევი, 1917 წ. მაისის 26 (8)

საქართველო

№ 111

ყოველდღიური გაზეთი ეროვნულ-დემოკრატიულ მიმართულებისა

№ 111

ხელნაწერი მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებანი მიღებენ „საქართველოს“ რედაქციასა და კანტორაში ყოველდღე კვირა-უქმეების გარდა, დილის 9—3-მდე. ხელმოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება; დაუბეჭდავი მცირე წერილები და კორესპონდენციები სულ არ ინახება; ინახება ერთის თვით მხოლოდ დიდი წერილები და მოთხრობანი.

რედაქცია და კანტორა იმყოფება: თბილისში, მოსკოვის ქუჩაზე, № 4.

ფოსტის მისამართი ყველანაირი: Тифлисъ, редакція „Сакартвело“, почт. ящикъ № 76

ტელეფონი 15—73

განცხადების ფასი

ჩვეულებრივი სტრიქონი ნონპარელი გვერდზე პეტიტით 1 სტ.—40 კაპ., ერთ სტრიქონ-ზე—20 კ., კაგკახით გამოყოფილ მიღებულ განცხადებათა ფასი: სტრიქონი პეტიტი 1 გვ. ეღირება 50 კ. 4-ზე 30 კ., ტექსტში—80 კ. სამგლოვიარო განცხადება თითოეული ზომით 15×2 ღირს 6 მ.; 20×2 ღირს 8 მ., 25×2 ღირს 10 მ. 3 საათის შემდეგ (მიიღება მხოლოდ ა. კალანდაძის სტამბაში) ეღირ. მეტი.

დამატებანი № ღირს ყველგან 10 კაპ.

ბიბლიოთეკა

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის პირველი და დამფუძნებელი ყრილობა

ივნისის 4, თბილისში მოწვეულ იქნება პირველი და დამფუძნებელი კრება ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიისა.

ყრილობის წეს-რიგი.

I. საპროგრამო საკითხები:

ა. საქართველოს ავტონომია.
ბ. საქართველოს ტერიტორია.
გ. საქართველოს ფინანსები.
დ. საგარარო საკითხი საქართველოში.
ე. ავტოკეფალია და ხარწმუნოებათა საკითხები საქართველოში.

II. სატაქტიკო საკითხები:

ვ. პოლიტიკური მომენტი: რევოლუცია, ომი და ზავი, ახალი მთავრობა, დამფუძნებელი კრება.
ზ. საქართველოს მოსაზღვრე ერები და ოსმალეთის საქართველოს საკითხი.
Თ. საქართველოს საპოლიტიკო პარტიები და ეროვნული საბჭოს მოწყობა.

III. საორგანიზაციო საკითხები:

თ. მოხსენება მთავარ კომიტეტისა.
ი. მოხსენებანი ადგილობრივი კომიტეტებისა.
კ. პარტიული პრესა.
ლ. არჩევნები.

ყრილობაზედ გასაგზავნი წარმომადგენელნი უნდა აირჩეს პარტიის ადგილობრივ წევრთა საერთო კრებებზედ, ყოველ ას წევრზედ თითო, სადაც ას წევრზედ ნაკლებია, იქ ერთი წარმომადგენელი უნდა აირჩეს.

თუ პარტიის წევრთა საერთო კრების მოწვევა შეუძლებელი იქნება, წარმომადგენელს ადგილობრივი კომიტეტი აირჩევს.

საქ. ერ.-დემ. პარტიის მთავარი კომიტეტი.

თგ. გუგერნიის თავად-აზნაურთა წინამძღოლი
აცხადებს, რომ კვირას, 11 ივნისს, დილის 11 საათზე,
ახალ კლუბის დარბაზში, დანიშნულია
ღლიური საგუბერნიო კრება
ქართლ-კახეთის თავად-აზნაურობისა.
კრების განსახილველია:
1) 1916 წლის შემოსავალ-გასავლის ანგარიში და 2) 1917 წლის საგარაჯო შემოსავალ-გასავლის ხარჯთ-აღრიცხვა (იგულისხმება, სხვათა შორის, დასახარების დანიშვნა სხვა და სხვა საზოგადო საგანმანათლებლო და საკულტურო დაწესებულებათათვის, როგორც, მაგალითად, ქართულ გიმნაზიისა და სხვა სასწავლებელთათვის, ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრც. საზოგადოების, საისტორიო და საეთ. საზ. ქართულ სადრამო საზ. და სხვათათვის).
2—704—1

სახაზინო წინანდელი ხელმწიფეო თეატრი
ორშაბათს, 29 მაისს, მსახიობი ქალი ელო ანდრონიკაშვილი გამართავს წარმოდგენას. წარმოდგენილი იქნება პირველად ქართულ სცენაზე
ფალვა დადიანის პიესა
მღვიმეში.
ფანტასტიური სანახაობა სამს ნაწილად.
პიესა დაწერილია 1905 წ. და შიგ გამოხატულია ფანტასტიურ სამეფოს ძველი მთავრობის დამხობა.
როლებს შეასრულებენ: ქ-ბ. ამირეჯიბი ცაცა, დავითაშვილი ნ., ქილარჯიშვილი მ. ბ. ბ. ბერეული, გამყრელიძე, გვარაძე, იმედაშვილი, კორიშელი, შატბერაძე, მგალობლიშვილი, შალიკაშვილი.
თანამშრომლებში ურევიან: ანდრონიკაშვილი თამარ, კალატოზიშვილი მაყვალა, მაისურაძე ნინო, ციციშვილი ტ სხ. აგრეთვე წარმოდგენაში მონაწილეობასა ღებს ქნარზე დამკვრელი ქალი ქ-ნ. როსტენი.
პიესა დაიდგმება თვით ავტორის რეჟისორობით. სამხატვრო მორთულობას ხელმძღვანელობს გიორგი ერისთავი.
დასაწყისი საღამოს 8½ საათზე. ბილეთები ისყიდება სახელმწიფო თეატრის კასაში და ძმურ ნუგეშში.
3—706—1

ადმინისტრაცია წიგნების გამომცემელ
ქართველთა ამხანაგობისა
აცხადებს შემდეგს:
1) ქართველთა ამხანაგობის წევრებმა 1 აგვისტომდე უნდა გამოუგზავნონ ადმინისტრაციას თავიანთი მისამართი (ფოსტა) და აღნიშნონ რიცხვი და №№ თავიანთ პაკეტისა
2) გარდაცვლილ წევრთა მემკვიდრეთ 1 მუხლში აღნიშნულ ცნობების გარდა 1 აგვისტომდე უნდა გამოგზავნონ პირი მემკვიდრეობის უფლებისა.
3) ამხანაგობის მოვალე წევრთა მიერ შემოტანილი პაის ფული ჩაირიცხება ვალში.
ცნობები უნდა გამოიგზავნოს: თბილისი, სასახლის ქუჩა, სამეურნეო ბანკი, სოფრომ ტარიელაშვილს, ამხანაგობის ადმინისტრაციის წევრს.
3—661—1

ქართველ სამღვდელოების მუზეუმის გამგე კომიტეტი
აცხადებს, რომ შენობა სიონის ტაძრის გალავანში,
რომელშიაც მოთავსებული იყო
საეკლესიო მუზეუმი
უნდა გაიყიდოს, როგორც მასალა,
საჯარო ვაჭროვით.
ვისაც ჰაყრს შეიძინოს შენობა, უნდა წარუდგინოს დაბეჭდილის კონვერტით პირობა, თუ რამდენს იძლევა სასყიდელსა, კომიტეტის მდივანს დეკანოზს კ. ცინცაძეს ქვაშვეთის წმ. გიორგის ეკლესიის გალავანში. კონვერტებს გახსნიან 1917 წლის ივნისის პირველსა.
2—659—1

თბილისის მოქალაქენო!

თვე ნახევრის შემდეგ თბილისში უნდა მოხდეს ახალი საქალაქო არჩევნები ახალი კანონის მიხედვით, რომელიც რევოლიუციის შემდეგ გამოიცა. არჩევნებში მონაწილეობის მიღების უფლება ყველა მოქალაქეს აქვს სქესის განურჩევლად, თუ კი ოცი წელი შეასრულებიათ. ამას გარდა მონაწილეობას მიიღებენ ქალაქში მყოფნი ჯარის კაცებიც. ამისთანა ხალხის რიცხვი თბილისში ჯარის კაცთა გარდა 200,000 კაცამდეა. რომ არჩევნები სამართლიანი იყვეს და რომ არავის არ წაერთვას უფლება არჩევნებში მონაწილეობის მიღებისა, საჭიროა ყოველი მოქალაქე ავღვფრვოთ საგანგებო მარადით, ამისთვის კი აუცილებელია სია ყველა იმათი, ვინც არჩევნებში მონაწილეობას მიიღებს. აი ამისთვის რამდენიმე დღის შემდეგ ჩვენს ქალაქში **ამომრჩეველთა** აღწერა მოხდება. რამდენიმე ასი ალმწერელი, რომელთაც საგანგებო მოწმობები ექნებათ, თბილისის ყველა სახლებს დაივლიან და საგანგებო ქაღალდზე ამომრჩეველთ ჩაწერენ. ამიტომ ჩვენი თხოვნა ის არის, რომ ეს ალმწერელნი ნდობით მიიღოთ და სათანადო ცნობები მისცეთ თქვენს შესახებ. ამით თქვენთვისაც შეჰქმნით საშუალებას, რომ არჩევნებში მონაწილეობა მიიღოთ და თქვენი მოქალაქეობრივი მოვალეობა მოიხადოთ.

ჩვენ მოგმართავთ თქვენ, მოქალაქენო, თხოვნით, დაგვეხმარნეთ არჩევნების საქმეში იმით, რომ სწორი ცნობები მოგვაწოდოთ და თქვენს ნაცნობებს ამ აღწერილობის მიზანი გააგებინოთ. ამით თქვენ ჩვენს შრომას შეგვიმსუბუქებთ. ამისათვის ვსთხოვთ ყველას ოც-წლიდან დაწყებულთ შემდეგი ცნობები დაამზადონ: სახელი, მამის სახელი, გვარი, სქესის და წლოვანების აღნიშვნა და აგრეთვე სრული მისამართი სახლის და ბინისა ნომრით და სახლის პატრონის გვარით.

იქონიეთ მხედველობაში, რომ არჩევნებში მონაწილეობის მიღება არ შეუძლიანთ შემდეგ კატეგორიის ხალხს:—1) უმაღლეს ადმინისტრატიულ მთავრობის წარმომადგენლებს, მილიციის წევრებს, ბერ-მონაზონებს, ყრუ-მუნჯებს და სულით ავადმყოფებს. 2) სასამართლოს მიერ დასჯილთ და უფლება ახდილთ, ანუ შეზღუდულთ. ამათ საარჩევნო უფლება ეკარგებათ სამი წლის განმავლობაში, სასჯელის მოხდის შემდეგ. სასამართლოს მიერ გამტყუნებულთ: ქურდობაში, მატყუარობაში, მიბარებულ ნივთების მითვისებაში, მოტაცებულ საქონლის დამალვაში, ნაქურდალის სყიდვა-დაგირავებაში, თუ ეს საქმე ბელობად ჰქონდა კაცს გადაქცეული, სიყალბეში, ფულით ვაჭრობაში, და სხვა. ამას გარდა იმათაც ეკარგებათ საარჩევნო უფლება, ვისაც საარჩევნო სამართალის წინააღმდეგ დანაშაული აქვს ჩადენილი და საროსკიპოთა პატრონებს.

3) უცხო ქვეყნის ქვეშევრდომებს.

4) ოც წლისაზე ნაკლებებს.

საარჩევნო კომიტეტის ბიურო და თბილისის საქალაქო საბჭო.

1—705—1

მზათაა გასასყიდათ ახალი რუსული წიგნი
კ. გ. კაპანელის
„ცანჯვა და ფემოქმედება“
წიგნი შეიცავს დაახლოვებით 200 გვ. ავტორის სურათით და წინასიტყვაობით, 10×6,— ღირს 2 მან. 50 კ. გამოწერა შეიძლება შემდეგი მისამართით: Тифлисъ, Головинскій пр. 18 Э. А. Брикертъ.
იქვე იყიდება ცალკე ეგზემპლიარი. ნისიათ და ფასდაკლებით წიგნი არავის გაეგზავნება. ხელის მოწერლებს ვთხოვთ გამოგზავნონ კვიტანციები ქ. ზ. წ. გ. ს. წ. ბალიანიში ან მთავარ საწყობში და მიიღონ წიგნები.
(4—651—2)

თბილისი, მაისის 26.

ქალაქის თვითმართველობის არჩევნები

ამ დღეებში თბილისში ამომრჩეველთა საყოველთაო აღწერას მოახდენენ. აღწერის მიზანი ის არის, რომ ყველა იმ პირთა სია შეადგინონ, ვისაც კი ახალი კანონით ქალაქის არჩევნებში მონაწილეობის უფლება აქვს. ახალი საარჩევნო კანონი ეგრედ წოდებულ „ოთხსართულიან“ წესზედ არის აგებული, ე. ი. არჩევნები საყოველთაო, პირდაპირი, თანასწორი და ფარული კენჭის ყრით ხდება. თუ ძველი კანონით თბილისის თვითმართველობას შვიდი-რვა ათასი ცენზიანი მოქალაქე განაგებდა, ახლა ამომრჩეველის უფლება ყველა თბილისის მცხოვრებს აქვს, ქალსაც და კაცსაც, ვისაც კი ოცი წელიწადი შესრულებია. ასეთი პირი ქალაქში დაახლოვებით ორასი-ათასი არის ნავარაუდევი, გარდა ჯარის-კაცთა.

ახალი კანონით ქალაქის თვითმართველობის ბედი ხალხის, დემოკრატიის ხელში გადადის. ეს პირველი მაგალითია თბილისის ისტორიაში, რომ მთელ ხალხს ჩაბარდეს ქალაქის მეურნეობისა და განათლების საქმე.

მერე ვინ არის თბილისის ხალხი და დემოკრატია? ხომ უმთავრესად ქართველობაა, ის ქართველობა, უკანასკნელი ათეული წლების განმავლობაში ყოველმხრივ რომ აწვებოდა თბილისს და თან და თან რომ ასწორებდა ქალაქის ეროვნულ ანგარიშებს.

ძველი კანონით ქალაქია პატრონობა არა ქართველთა, უმთავრესად შეძლებულ სომხობის ხელში იყო ჩავარდნილი.

უწინ ქართველობა ყოველთვის მარცხდებოდა არჩევნებში, რადგან დიდ ქონებასთან დაკავშირებული საარჩევნო კანონი გასაქანს არ აძლევდა ნაკლებად შეძლებულ მოქალაქეს, წვრილ მესაკუთრე—სახლის პატრონთ და ბინის ან ოთახის დამქირავებლებს.

ამიტომ ყოველი საარჩევნო კამპანია თბილისში მუდამ მწველად აყენებდა ეროვნულ საკითხებს. ჩვენი სოციალისტები ხელებს იბანდნენ ამ საკითხების წინაშე: ისინი ამბობდნენ: საკმარისია მუნიციპალური დემოკრატიული რეფორმა, რომ ეროვნებათა განწყობილება წესიერ და უფნებელ კალაპოტში ჩადგეს...

ახალი არჩევნები გვაჩვენებს, ოპტიმისტ სოციალისტები იყვნენ მართალი, თუ ისინი, ვინც ეროვნულ საკითხების გარდაწყვეტას არ სწურავდა მარტო მუნიციპალურ რეფორმებით...

ასე თუ ისე ახალი საარჩევნო კამპანია იწყება. ქართველ ამომრჩეველებს, განსაკუთრებით მათ, ვისაც დემოკრატიასთან ერთად ერიც ახსოვთ, ჰმართებს სიფხიზლე, რომ მათი ხმა არ დაიკარგოს არც საარჩევნო სიების შედგენის დროს და არც ხმის მიცემისას.

ახალ კანონში ერთი დებულება არის, რომელიც შეძლებას აძლევს ყოველს პარტიას იმდენი წარმომადგენელი გაიყვანოს თვითმართველობაში, რამდენიც ამ პარტიას ერგება სხვა პარტიებთან შედარებით—ამას პროპორციული არჩევნები ჰქვიან. ეი სწორედ ეს პროპორციული წესი არჩევნებისა პირველი საწინდარია იმისი, რომ ეროვნული დემოკრატია არ დაიჩაგრება უმრავლესობისგან, ვისგანაც არ უნდა შესდგებოდეს იგი, თუ ჩვენი თანამოაზრე ამომრჩეველები დროზედ იზრუნებენ თავიანთ მოქალაქობრივ უფლებათა განხორციელებისათვის.

მიწის სოციალიზაცია და „რეალური მოსახლეობა“

II

გუშინდელ წერილში მოყვანილი ფედერალისტების ფორმულის სისუსტე ნამეტანის სიცხადით გვეჩვენება, როცა კერძოდან გადავდივართ უფრო ფართოზედ ანუ მიწის საკითხიდან ტერიტორიის საკითხზედ. მართლაც, მათ უნდა ჩამოართვან მიწა მცხოვრებ მფლობელთ, და გასაზოგადოვონ, რადგან მაზე საკუთრება ძალადობის შედეგიაო. მივიღოთ ეს შემცდარი დებულება და ვსთქვათ, რომ თავადაზნაურობამ, ხაზინამ, ეკლესიამ უსასყიდოდ ან ძალით წაართვა მშრომელ ხალხს მიწა და ეს უსამართლობა უნდა დაირღვეს; ჩვენთვის საინტერესოა, რატომ მხოლოდ ამ მცირედში უნდა აღსდგეს სამართლიანობა ფედერალისტების წარმოდგენით და იმავე დროს მეორე უსამართლობა, უფრო სასტიკი და უფრო ჩვენ თვალწინ მომხდარი, ნამდვილი ძალადობის, ცეცხლისა და მახვილის დატრიალების შედეგი კი არ უნდა გასწორდეს?!— ჩვენ ვაშბობთ რეალურ მოსახლეობაზედ. რუსის მთავრობამ ძალათი ამოაგდო, ამოჟლიტა და გაჰყარა ქართველი მოსახლეობა განაპირა მაზრებიდან, მათ ალაგას დაასახლა სომხები, ე. ი. ქართველ ერს წაართვა ძალათი მიწა და მისცა სხვას, მაგრამ ფედერალისტები კი არ თხოულობენ სამართლიანობის აღდგენას და მიწის დაბრუნებას იმისათვის, ვისაც წაართვეს, არაშედ უთმობენ იმას, ვინც ზედ მოსახლეობს დღესაო და აქაც პრინციპია სამართლიანობისა და სიმართლის აღდგენისა? არა, ეს ჩვეულებრივი უნიათობაა: სოციალიზაციის გამოცხადებაში არაფერი ეხარჯებათ, რადგან მისი განხორციელება მათი კი არა, სოციალისტ-რევოლიუციონერების საქმე იქნებოდა თუ იქნა რამე, ესენი კი იტყოდნენ: И мы сахали-ся. და დიდი სოციალისტების სახელ[illegible] დაიმსახურებენ; აგრეთვე არაფერ[illegible] დაეხარჯებათ ახალქალაქის ან ბორჩალოსათვის ბრძოლაში: ბრძოლისათვის საჭიროა ენერგიის დახარჯვა, საჭიროა ნამდვილი ბრძოლა და ამისათვის ვინ მისცათ შნო სოც.-ფედერალისტებს— გაცილებით ადვილია დამამობა, მიცემა და გამოცხადება: ეს უმაღლესი სამართლიანობის პრინციპია. თუმცა ყოველი ადამიანი, ლოლიკურად იქამდე მივა, რომ გაცილებით სამართლიანია მიელს ერს დაუბრუნდეს წართმეული, ნამდვილად წართმეული, ვიდრე ნაწილს დაუბრუნდეს ის, რის ძალად წართმევა ჯერ კიდევ დასამტკიცებელია. მაგრამ ვინ დაგიდევს, რომ არა მარტო ცხოვრების სინამდვილეში, რეალ პოლიტიკაში, არამედ ლოლიკურ მსჯელობაშიაც შეუძლებელია გამართლდეს სოციალიზაციის და რეალურ მოსახლეობის პრინციპი. სოციალიზაცია დღეს რუსეთში, როცა მეურნეობის დონე ისევე დაბლა სდგას როგორც შეგნება და ისევე ჩამორჩენილია, როგორც ათი საუკუნის წინად —გამოიწვევდა საერთო დაქვეითებას იმ მხარეებისაც, რომელნიც ასე თუ ისე გამოეცალნენ საერთო დონეს და რუსეთის მთავრობის სურვილთა წინააღმდეგ შესძლეს განვითარება მეურნეობისა.—ესენი არიან განაპირა ქვეყნები და საქართველოც მათშია. გამოიწვევს დაქვეითებას იმიტომ, რომ რუსის გაღატაკებულ გლეხობაში მეტის მეტად ნაკლებია შეგნება ნამდვილი საზოგადოებრიობისა და „ობშინის“ პროტოპლაზმული შეუგნებლობა: მიწა არავისია, არ ჩითვლება არც შეგნების ნაყოფად და არც ეკონომიკის ღერძად. ამ მხრივ სტოლიპინი არსებითად უფრო პროგრესიული შეხედულებისა იყო მიწაზედ, ვიდრე სოც.-რევოლიუციონერები; ვამბობთ არსებითად, რადგან პროგრესივობა, სოციალისტობა, რევოლიუციონერობა და სხ. ამგვარები განიზომება არა შეხამებული სიტყვებით, არამედ რეალ შინაარსით. სოციალიზაცია კი გამოიწვევს დაქვეითებას იმიტომ, რომ წვრილი მესაკუთრეობა მეურნეობაში დღეს დღეობით რუსეთის პირობებში უფრო ხეირობს, ვიდრე მსხვილი, რომლისთვისაც სათანადო მომზადება არ აქვს არც ხალხს და არც მემამულეებს და სოციალიზაცია ხომ იგივე დიდი მეურნეობის შექმნა იქნება. მხოლოდ გაცილებით უფრო გაძნელებული, რადგან მას არ ექნება თანდაყოლილი სიყვარული კერძო საკუთრებისადმი, რომელიც ხალხსა და ენერგიას ჰმატებს ყოველ ადამიანს, როცა იცის, რომ მისი ნაშრომ-ნაღვაწი მისავე საკუთარ შვილებს დარჩებათ. შვილების ინტერესი კი დღეს უფრო ძლიერია ქვეყნად, ვიდრე საზოგადოებრივი შეგნება და ოცნება იქნებოდა ვიფიქროთ, რომ გლეხობა მეტის შეგნებით ენერგიით მოეკიდება საზოგადო საქმეს, ვიდრე თავის საკუთარს. ეს რუსეთში, და ჩვენში ხომ მდგომარეობა უარესია სოციალიზაციისათვის, რომლის განხორციელება ვერას დროს ვერ მოხდება, თუ ქართველი ხალხი თავის სურვილებისამებრ გადასწყვეტს მას და თუ ძალად მოახვევს რუსეთის დამფუძნებელი კრება—ეს უდიდესი ძალადობა იქნებოდა, ვიდრე [illegible] ნოვების ძალადობა, რადგან [illegible] ები სჩაგრავდნენ ხალხს პოლიტიკურად [illegible] სოციალიზაცია თვით არსებ[illegible] ეკონომიური საფუძველ[illegible] ობის, ე. [illegible] ნებოდა. ჩვენში მიწადების შერყევა [illegible] თესვა თანდათან მოქმედებდა ანუ ხვნა [illegible] ოგილს იპერს კლებულობს და მის [illegible] ინტერესიური და მაღალი [illegible] დარგები: მევენახეობა, მეთამბაქო[illegible] ბაღეობა, ბამბისა და [illegible] პლანტატორობა და სხ. ეს კულტურები თხოულობენ განსაკუთრებულ ცოდნას, ენერგიას, სიყვარულს; მათს შექმნაზედ იღწვის თაობა თაობაზედ მთელის წლობით და შეუძლებელია, როგორც ჩვენი ხალხის ფსიხიკის გამოცვლა ერთის დაკვრით, ისე ფაქტიური განსაზოგადოვება. რადგან თვით დაფასებაა შეუძლებელი უკვე დახარჯული ენერგიისა და სახსარ[illegible] [illegible] თქმა უნდა, შესაძლებელია მცირე რიცხოვან თავად-აზნაურობას წაართვან მისულები ძალადობით და [illegible] გლეხებს—ეს აღვილია, რადმისცეს [illegible] დაგიდევს არც სამართ[illegible] გან ძალა [illegible] ინტერესს, მაგრამ ლიანობას და [illegible] ძალა, რ[illegible] სად იქნება ის მეორე [illegible] ს მის მილიც თვით გლეხა წაართმევ[illegible] ოაზწას და გაასაზოგადოებს? თავ[illegible] ნაურობას გლეხობა ალაგმავს, როგორც მასა სურს, მაგრამ რა ღონისძიებით შეგიძლიანთ ჩამოხვიდეთ გლეხის ნაოფლარს საერთო ეროვნულ-სასოციალიზაციო ჯამში? შეგნებით? შეგსება რ[illegible] თქმა უნდა კაგია, მაგრამ ვსთქვათ ასეთი უცნაური შეგნება არ აღმოაჩნდა ჩვენს გლეხობას (და ეს ასეც იქნება, რასაკვირველია) —მაშინ? წაართმევთ? ვინა? როგორ? ჩვენ გვეშინია, რომ დღეანდელ გარდამავალ ხანაში თავად-აზნაურობასაც ვერ წაართმევენ ვერაფერს, თუ რაიმე კომპენსაცია მაინც არ ექნებათ და გლეხებისაგან რისამე გამოტანა საზოგადო ასპარეზზედ ხომ სრული უტოპია არის. ვინ შეაფასებს მის ნაშრომს და ნაოფლარს და თუნდაც შეაფასოთ, რითი აუნაზღაურებთ, ან რას მისცემთ სამაგიეროს? სოციალიზაციის იდეას? საზოგადოებრივი აზრების სიტკბოებას? უიმედო გაზრახვაა და როგორც ასეთი—რეაქციონურია, რადგან საერთო აღტკინების დროს ენერგიის დაკარგვა უიმედო საგნებზედ—ხელიდან გაშვებაა იმისა, რისაც გაკეთება შესაძლებელია.

თბილისის ადმინისტრაციის წევრთა ყოველთვიური ანგარიშები

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲥᲐᲚᲐᲥᲘᲡ ᲗᲕᲘᲗᲛᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲑᲘᲡ ᲐᲠᲩᲔᲕᲜᲔᲑᲘ

ᲐᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲦᲔᲑᲣᲚᲘ ᲗᲐᲜᲮᲐᲗᲐ ᲡᲐᲐᲠᲩᲔᲕᲜᲝ ᲙᲐᲜᲝᲜᲘᲗ ᲓᲐᲜᲐᲮᲐᲚᲘ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲝᲑᲘᲡ ᲐᲜᲒᲐᲠᲘᲨᲘ

| | | |

სოციალიზაცია განუხორციელებელია და უსამართლოც არის, რასაკვირველია, რადგან იგი, კი არ აუმჯობესებს ეკონომიურ მდგომარეობას, არამედ აფერხებს და როდესაც მისი პრინციპი არა ვრცელდება უფრო დიდ ერთეულზედ, როგორიც არის მაგ. რომელიმე ერის ტერიტორია, არამედ შეიცავს ისეთსავე აღრევას ეროვნულ მფლობელობის, როგორც ცარიზმის დროს იყო—იგი სრულ ულოღიკობამდე.

მაგრამ უდიდესი საფრთხე სოციალიზაციისა ის არის, რომ ეროვნულის თვალსაზრისით იგი მომაკვდინებელი იქნება: დამფუძნებელი კრება, საცა უმეტესობა მაინც რუსობისაგან იქნება შემდგარი—საკითხს ისე კი არ გადასწყვეტს, როგორც ფედერალისტებსა სურთ, ან ჰგონიათ, არამედ ისე, როგორც მოითხოვს რუსის ხალხის ინტერესი; და თუ აქამომდე სახელმწიფო ხელს უწყობდა ნაწილ-ნაწილ ჩვენი სამშობლოს განიავებას, მაშინ ერთბაშად უნდა მოისპოს ქართველი ერის საკუთრება მიწაზედ, ე. ი. მთელს ტერიტორიაზედ, რადგან „მიწა აღარავისი იქნება“ და საინტერესოა რომელ ტერიტორიის ფარგლებზე ღა გავრცელდება ფედერალისტების ტერიტორიალურ ავტონომიის უფლება? რუსეთის პოლიტიკურ ჯამში ჩვენ დღესაც გვეკარგება ხმა და რაც ამ ჯამში მოჰყვება ჩვენი გასოციალიზაციებული მიწაც, მაშინ ჩვენს ეროვნულ გათქვეფას აღარაფერი გადაეღობება. ამ ბრიგ სოც. ფედ. და სოც. რევოლიუციონერების სოციალიზაცია არსებითად უფრო რუსიფიკატორულია, ვიდრე მთელი ჯამი რუსის იმპერატორების ძალადობისა.

მეორეს მხრით, სოციალიზაციის სახით და რეალურ მოსახლეობის პრინციპის აღიარებით უნდა დაკანონდეს იმ ძალადობის და უაღრესად რეაქციონულ შემომქმედების ნაყოფი, რომლის ძალით ჩვენს რეალ სამშობლოს ჩამოათალეს ზოგიერთა ნაწილი და დღეს თუ ამ უსამართლობასა გრძნობს ყველა ქართველი (გარდა სოც.-ფედერალისტების ინტელიგენციისა)—ხვალ იგი სამუდამოდ უნდა გამტკიცდეს ჩვენი სამართლიანობის (?) ფსიხიკაში. დღემდის თუ ვებრძოდით მთავრობას და გასამართლებელი საბუთი გვქონდა. სხვათა შორის მის ვერაგულ პოლიტიკაში, დღეის იქით ეს მისი ვერაგული პოლიტიკა სამართლიანობის ბურუსით უნდა შეიმოსოს.

ქართველი ხალხი ასეთ ანკესზედ არ აიგება, რასაკვირველია, და თავის ინტერესს არ გასწირავს ლამაზ სიტყვებზედ, მაგრამ ჩვენი ეროვნული სხეული დღეს დაავადებულია და ყოველგვარ სენს შეუძლიან სამუდამოდ თუ არა, დროებით ფეხი მოიკიდოს.

ამიტომ, ხვთის მადლით, არა მარტო ჩვენ, არამედ შეგნებული სოციალ-დემოკრატიაც და შეგნებული ქართველი ხალხიც, ყველა ზემოაღნიშნულის მიხედვით, უნდა სასტიკად შეებრძოლოს სოციალისტ-ფედერალისტების გამხრწნელ გავლენას, როგორც ეროვნული სისაღის და შეგნების დამარღვეველ ავადმყოფობას და სასანიტარო ზომები ძიღოს.

რ. გაბაშვილი.

როგორ დამარხა თაგუნამ პროვოკატორები

არის საბავშვო მოთხრობა:

— როგორ დამარხეს თაგვებმა კატა!

მე მინდა გიამბოთ ეხლა, როგორ დამარხა ერთმა თაგვმა და ისიც თაგუნამ არა კატა, არამედ პროვოკატორები.

ყოველ რედაქციას რომ თავისი თაგვები ჰყავს, ეს ყველამ იცის.

ჰყავს ერთი თაგუნა გაზეთ „ალიონსაც“.

იცოდა რა მშვენიერად „ალიონის“ თაგუნამ, რომ ანდერსენის ერთმა თაგვმა თავის დროზედ თავი პოეტად გამოაცხადა, ისარგებლა რევოლუციურ მომენტით და თავი თვისი მწერლად აღიარა.

პოეზია მას არ მოსწონდა და ხელი ბიოგრაფიების წერას მიჰყო.

და დასწერა ბიოგრაფია ნოე ჟორდანიასი.

ამ ბიოგრაფიაში თაგუნამ გამოამჟღავნა ისეთი ისტორიული ფაქტები რუსეთის და საქართველოს ცხოვრებიდან, რომელიც არ მოიპოვებიან არც კარამზინის „რუსეთის სახელმწიფოს ისტორიაში“, არც კლიუჩევსკის თხზულებებში.

ასე მაგალითად:

კარამზინი და კლიუჩევსკი სულ არაფერს არ ამბობენ იმის შესახებ, რომ 1917 წელს ნოე ჟორდანიამ რუსეთს კარლო ჩხეიძე შეუსია, რომელმაც ნიკოლოზ რომანოვი ტახტიდან ჩამოაგდო და თითონ გამეფდა.

არაფერს ამბობენ რუსის ისტორიკოსები იმის შესახებაც, რომ სწორედ ამავე დროს, იმავე ნოე ჟორდანიამ რუსეთს საქართველო ჩამოაცალა და თვით გამეფდა.

თაგუნამ კი ყველაფერი ეს გამოამჟღავნა. ცხად ჰყო რა ასეთი ღალატი ნოე ჟორდანიასი და საქართველოსი რუსეთისადმი, თაგუნამ კუდი მხარზე გაიდო და ფიქრობდა, რომ მის ასეთ ღვაწლს ჭეშმარიტ რუსთა ხალხი დაიფასებდა და მომავალ კონტრ-რევოლუციონურ სამინისტროში მინისტრის ადგილს დაიკავებდა.

განსაკუთრებით მას აღელვებდა რევოლიუციონურ სამინისტროში კაკი წერეთლის ყოფნა, რომელსაც ნოე ჟორდანიას საიდუმლო აგენტად სთვლიდა.

მოდალატე და შერცხვენილი ნოე ჟორდანია და საქართველო კი გმინავდა და დღე-დღეზე პოგრომს ელოდა.

მაგრამ არის რუსული ანდაზა:

— ღვთისა გჯეროდეს და შენც ხელი გააქნიეო!

საქართველო თავის მოღალატე ხელს აქნევდა და ამასობაში ხსნაც მოდიოდა.

ხსნა „კავკაზსკოე სლოვოდან“ მოვიდა.

აი, აქედან იწყება ამბავი, როგორ დამარხა თაგუნამ პროვოკატორები და ნება მიბოძეთ, თაგუნას ფელეტონიდან სერიოზულ ამბავზე გადავიდე, რადგანაც ლაპარაკი მართლა ჭეშმარიტ პროვოკატორებზე მსურს, რომელთაც ყოველის ჟანრის გარეშე უნდა უთხრათ, რომ ისინი პროვოკატორები არიან.

მე უფლება მაქვს „კავკაზსკოე სლოვოს“ პროვოკატორული გაზეთი უწოდო.

ჯერ კიდევ ერთი თვის წინად „კავკაზსკოე სლოვომ“ ამაღელვებელი წერილი გადმობეჭდა „მშაკიდან“ და არაავითარი კომენტარიები არ გაუკეთა. ამ წერილში ნათქვამი იყო, როგორ სდევნიან ქართველები რუსებს, სომხებს, ოსებს და ბერძნებს.

ამ წერილში ნათქვამი იყო, რომ ქართველები მათ ეკლესიებიდან ერეკებიან და ნაჩვენები იყო მაგალითი, რომ ძალითაც კი ნათლავდნენ სხვა და სხვა სარწმუნოების ბავშვებს მართმადიდელ წესზე.

ეს გაზეთი სასტიკ კომპანიას ეწეოდა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის წინააღმდეგ და უხანდა პროფესორ ბენეშევიჩს, როგორ გახდა საქართველოს ეკლესია დაპყრობილ ეკლესიიდან დამპყრობელ ეკლესიად.

როდესაც საქართველოს ეკლესიის დროებით მმართველობამ გამოაქვეყნა მთავარი დებულებანი ქართულ ეკლესიისა, გაზეთმა უსირცხვილოდ გამოაცხადა:

— მე ეს არ ვიცოდიო!

ვსთქვათ საქართველოს ეკლესიის წინააღმდეგ გალაშქრება ის პოლიტიკა არის, რომელსაც მისდევს ეს გაზეთი და ურომლისოდ იგი ჩვენ ვერ წარმოგვიდგენია.

მაგრამ ჩვენ ვერ წარმოგვიდგენია ისე სულელები იყვნენ მისი ხელმძღვანელები, რომ ფელეტონს მართალ ამბიდან ვერ არჩევდნენ.

„კავკაზსკოე სლოვომ“ „ალიონიდან“ გ. თაგუნას ფელეტონის მარტო ერთი ადგილი გადმობეჭდა და თან იუზეტურად დაუმატა:

— არა გვგონია ეს ამბავი მართალი იყოსო!

ესე იგი რა ამბავი?

— ის რომ ნოე ჟორდანიამ რუსეთი ჩხეიძეს გაუბოძა,

— თითონ საქართველოს მეფედ გახდა

— და საქართველო სომხებს მიჰყიდა!

— ბატონებო, გამოტყდით, რომ ამ ბინძურ იქვნიულობის შემდეგ თქვენ ნამდვილი პროვოკატორები ხართ.

მე თქვენ გეძახით პროვოკატორებს, რადგანაც თქვენ გახარებთ ყოველი საბუთი და არა—საბუთი ბინძურათ სწერეთ, ბინძურად ილაპარაკეთ, ბინძურათ იმოქმედეთ!

თქვენ ხართ ხალხის მტერნი, ყველა ხალხების მტერნი, რადგანაც თქვენა სთესავთ შუღლსა და მტრობას მათში.

თქვენ ამიტომ პროვოკატორები ხართ!

დასასრულ პროვოკატორები ხართ თქვენ, რადგანაც თქვენ მართლა პროვოკატორები ხართ.

მაგრამ თქვენა ხართ სულელი პროვოკატორები, რადგანაც თქვენ გახდით მსხვერპლი უბრალო ფელეტონისა.

მე ხელს უწვდი ბ. თაგუნას, რომელმაც თქვენ დაგმარხათ, როგორც პროვოკატორები.

ფარსმან-ფარფხი

რევოლუცია

დეკეშები

პურიშკევიჩი.

მოგილიოვი, მაისის 22. მუშათა და ჯარისკაცთა ადგილობრივ საბჭოს დადგენილებით დაიკეტა ზუსმანის სტამბა, სადაც აწყობდნენ პურიშკევიჩის წერილს ბოლშევიკების მიმართ. პურიშკევიჩი მოუწოდებდა ბოლშევიკებს მოკავშირეებთან კავშირის შესაწყვეტად. საბჭომ რეზოლიუციით საჭიროდა სცნა პურიშკევიჩის დაუყოვნებლივ დაპატიმრება და სახელმწიფო სათათბიროს წევრის სახელის ჩამორთმევა. ეს დადგენილება მოგილიოვში მყოფ კერენსკის წარუდგინეს. მან განაცხადა: რუსეთში სიტყვის თავისუფლებაა და ამგვარ რეპრესიებს საფუძველი არა აქვსო.

გენერალ ელსნერის დეპეშა.

კიევი, მაისის 16. (დაგვიანებულია) გუბერნიის სასურსათო კომიტეტმა სამხრეთ-დასავლეთის ფრონტის სურსათის მიმწოდებელ შტაბის უფროსის გენერალ ელსნერისაგან შემდეგი დეპეშა მიიღო: 12 დღეა რაც ჩვენს ფრონტს სურსათი საკმაოზე მეტი მოსდის. 8 თვის განმავლობაში ეხლა პირველად ამოვისუნთქეთ თავისუფლად და ხვალინდელ დღეზე ფიქრი არ გვიხდება. ამიტომ მთელი ფრონტის სახელით მეტს ენერგიას გისურვებთ არმიის კრიტიკულ მდგომარეობიდგან დახსნისათვისაო.

მოწოდება ებრაელთა დარბევისათვის.

კიევი, მაისის 16. (დაგვიანებულია) განმანაწილებელ პუნქტზედ და ქალაქის სხვა ნაწილებში შეიპყრეს სალდათისა და აფიცრის ტანისამოსში გამოწყობილი რამდენიმე პირი, რომელნიც დეზერტირებს არეულობისა და ებრაელთა დარბევისაკენ მოუწოდებდნენ.

დეზერტირების თხოვნა.

კიევი, მაისის 16. (დაგვიანებულია) ოლქის ჯარის დეპუტატთა კომიტეტმა დეზერტირებისაგან თხოვნა მიიღო. დეზერტირები თხოულობენ შეგვამოწმეთ და ფრონტზედ გაგვგზავნეთ და მით დამღა „დეზერტირი“ ჩამოგვაშორეთო. ამის გარდა დეზერტირები თხოულობენ მეციხოვნე ჯარში მყოფი ძველი მთავრობის მომხრეთა ფრონტზედ გაგზავნას და მილიციის მოწესრიგებას და გაძლიერებას ყოველ პოლიციის მოხელეთა შესაპყრობად.

მარკოვი მეორე.

კურსკი, მაისის 22. გაზეთებში მოყვანილი ცნობა მარკოვ მეორის დაპერის შესახებ ყალბი გამოიდგარა.

8 საათის სამუშაო დღის გულისთვის.

ყაზანი, მაისის 16 (დაგვიანებულია). რკინის გზაზე მომუშავე მუშათა ბრბო ნოტარიუს დედენნის კანტორაში მივიდა მის დასაჭერად, რადგან ნოტარიუსმა შეამოწმა მუშათა და მოიჯარადრეთა შორის დადებული ხელშეკრულება, რომელშიაც 8 საათის სამუშაო დღე არ იყო მოხსენებული. მილიციონერებმა ძლივს დაამშვიდეს ბრბო.

რუსეთელ გერმანელთა ყრილობა.

ოდესა, მაისის 16 (დაგვიანებულია). რუსეთელ გერმანელთა ყრილობამ გადასწყვიტა კამათის გერმანულ ენაზე გამართვა. ყრილობამ მოისმინა სახელმწიფო სათათბიროს წევრის ლიუცი მიწის საკითხზე. ლიუცი მიწის საკითხში კადეტთა პროგრამას უახლოვდება. სტუდენტ როდეგერის სიტყვამ, რომელიც სოციალისტურ პროგრამებს იცავდა, ყრილობის გულის ყური ვერ მიიპყრო.

შაქრის ქარხნის მუშათა ყრილობა.

კიევი, მაისის 17 (დაგვიანებულია). შაქრის ქარხნის მუშათა ყრილობა დაიწყო. ყრილობაში 120 ქარხანა მონაწილეობს, ამ ქარხნებში 60,000-დე მუშა მუშაობს.

დეზერტირობასთან ბრძოლა.

კიევი, მაისის 17, (დაგვიანებულია). სამხრეთ დასავლეთ რკინის გზათა სამმართველოს აუარებელი ცნობები მოსდის რკინის გზის მოსამსახურეთა აღმასრულებელ კომიტეტებისაგან, რომ დეზერტირობის წინააღმდეგ ენერგიულად ვიბრძვითო. ბევრი კომიტეტი სატუსაღო ვაგონებსა თხოულობს, დაჭერილ დეზერტირთა ფრონტზედ გასაგზავნად.

მინისტრების მოგზაურობის მიზანი

დონის-როსტოვი. მაისის 16. (დაგვიანებულია) ფინანსთა მინისტრმა დონის ოლქის სასურსათო კომიტეტის ყრილობაზე კრებას თვალწინ დაუყენა დონის მხრის მწვავე სასურსათო მდგომარეობა. შინგარიოვმა განაცხადა, რომ მინისტრებმა რუსეთში მოგზაურობა გადასწყვიტეს, რომ ადგილობრივად გაეცნონ მდგომარეობას და საერთო დაღუპვის ასაცდენად ზომები მიიღონო. შემდეგ შინგარიოვმა მოუწოდა ყველა შეგნებულ ელემენტს, დაივიწყეთ ადგილობრივი ინტერესები და მთელი რუსეთის საერთო ინტერესების გარშემო გაერთიანდენ.

მინისტრი დაესწრო აგრეთვე სახელმწიფო ბანკის კანტორის სხდომას, თავისუფლების სესხის შესახებ, და გააცნო მათ რუსეთის ფინანსიური მდგომარეობა.

კერენსკი ოდესაში

ოდესა, მაისის 16. (დაგვიანებულია). ცირკი სავსე იყო მუშათა და ჯარის კაცთა საბჭ. დეპუტატებით. კერენსკის მისვლამ საზოგადო აღფრთოვანება გამოიწვია. მხურვალე სიტყვებით ყველანი ნდობას და რწმენას გამოსთქვამდენ მინისტრისადმი, რომ იგი რუსეთს მოაპოვებინებს ღირსეულს ზავს. ჩვენაო,—ამბობდენ ორატორები,—მხოლოდ მაშინ დავყრით იარაღს, როდესაც გვიბრძანებთო. კერენსკიმ უპასუხა: „სხვა ხარულია ყოფნა ორგანიულად მოწყობილს დემოკრატიაში, რომელსაც სწამს თავისი ძალა და ქვეყნის ხსნაც. მშრომელ მასსას დისციპლინასთან ერთად იჭირვება ბეჯითი და შემომქმედებითი მუშაობა. რევოლიუციის სახელით გთხოვთ არც ერთმა ჯგუფმა არ გადასჭრას ხალხის ნების ყოფა, ვიდრე დამფუძნებელი კრება არ იქნება მოწვეული. ვგრძნობ, რუსეთის დემოკრატიის გენიოსობა საკმაოდ მომწიფებულია. დროებითი მთავრობა მთელი ევროპის ძალღონეს იქითკენა ჰხრის, რომ მალე დამთავრდეს მსოფლიო ომი. ჩვენ გვწამს უფლების ძალა. სხვები კი ძალას აყენებენ პირველს რიგზე. მაგრამ, თუ ვინმე ჰფიქრობს, რომ რევოლიუციონურს რუსეთს წიხლ ქვეშ გასთელენ, მაშინ მას ჩვენც ვუჩვენებთ საკუთარს ძალას“. ხალხმა ხელში აიტაცა მინისტრი და ოვაციებით მიაცილეს „ლონდონის სასტუმრომდე“. შემდეგ კერენსკიმ ინახულა სახალხო სახლში საზოგადოებრივი კომიტეტის სხდომა. აქაც სიტყვა წარმოსთქვა: „ადესის მოქალაქენო, ჩემთვის ფრიად ძვირფასი რამაა თქვენი დახვედრა. მოხარული ვარ, რომ აქ გხედავთ რუსეთის განთავისუფლების დღეს. მართალია, ყველა აქ მყოფი არ იზიარებს სოციალიზმის იდეას, ბევრიც ძნელად გამოეთხოვება კლასობრივს უპირატესობას, მაგრამ თვითმპრობელობა მაინც არ დაბრუნდება. ქვეყნის ბატონ-პატრონად დემოკრატია გახდება. ადესა დემოკრატიულმა იდეებმა დაიპყრო. იგი საკმაოდ ძლიერია, რომ ყველას თავისუფლება მიანიჭოს. ჩვენი მიზანია რუსეთში განმტკიცდეს ისეთი დემოკრატიულ რესპუბლიკის საძირკველი, რომლის მზგავსი ჯერ ქვეყანას არსად ენახოს. დღევანდელი ჩვენი მიზანია დავივიწყოთ ყოველისფერი და ვიფიქროთ მხოლოდ ახალ სახელმწიფოს დაარსებაზე“. მინისტრის სიტყვას აღფრთოვანებული ტაშისცემით და ვაშას ძახილით შეეგებნენ.

კირიაკოვი.

პეტროგრადი, მაისის 17 (დაგვიანებულია). სრულიად რუსეთის ერობათა კავშირის სამხრეთ-დასავლეთის ფრონტის რწმუნებული კირიაკოვი შინაგან საქმეთა სამინისტროს მთავარ საექიმო ინსპექტორად დანიშნა.

გაძევებული მღვდელი და ხალხი.

უმანი, მაისის 17 (დაგვიანებულია). კიევის სობოროს წინამძღვრის ნიკოლსკის, რომელიც აღმასრულებელ კომიტეტის მიერ გაძევებული იყო, თავის ნებით დაბრუნებამ მრავლში დიდი აღფრთოვანება გამოიწვია. ბრბომ მაგრადა სცემა პოლკის დელეგატს ჯარის კაცს, რომელმაც ნიკოლსკის გაძევება მოითხოვა. აღმასრულებელ კომიტეტის მიერ გამოწვეულმა ჯარმა ბრბოს ალყა შემოარტყა და კაცები ჩასწერა. იქსცესებისა ეშინიანთ.

გაზეთების დაკეტვა.

ნიჟნი-ნოვგოროდი, 17 (დაგვიანებულია). მუშათა და ჯარის კაცთა დეპუტატების საბჭომ დაადგინა დაუყოვნებლივ დაჰკეტოს შავრაზმული გაზეთები „ნ-ჟეგოროდსკი მიტინგ“-ი და „გოლოს ნიჟეგოროდცა“. ხოლო მათი სტამბები რევოლიუციის საჭიროებისათვის გამოიყენოს.

ამირბარი კოლჩაკოვი

მთავარი ბანაკი, მაისის 17. (დაგვიანებულია). ვთხოვთ პატროგრადის და მოსკოვის ყველა გაზეთებს განაცხადონ, რომ ამირბარ კოლჩაკოვისა და მუშათა და ჯარ.-კაც. დეპ. ცენტრალურ საბჭოს შუა არავითარი განხეთქილება არ მოხდარა. მათ შუა კეთილი განწყობილება ერთი წუთიც არ დარღვეულა. თუ რამე მოხდა, მხოლოდ მცირეოდენის გაუგებრობით. დღეს ყოველისფერი განშექებული იქმნა, ორივე მხარე დაკმაყოფილებულია. შავი ზღვის მეზღვაურები და ჯარის კაცები ერთსულოვნად მზად არიან მასთან ერთად იარონ სამშობლო ქვეყნის დასაფარავად.

კრონშტადტის ამბები.

პეტროგრადი, მაისის 18. (დაგვიანებულია) რადგანაც კრონშტადტში დაარსდა მუშათა და ჯარის კაცთა დროებითი კომიტეტი, მთავრობის წარმომადგენელმა პეპელაევმა წერილობით მიჰმართა მინისტრთა თავმჯდომარეს, გამანთავისუფლეთ კრონშტადტის კომისარის თანამდებობიდანაო.

ანარქისტების მოქმედება

კალუგა, მაისის 17. 6 შეიარაღებული ანარქისტი დაეცა ჩუმაზოვის სახლ-კარს. დააარსა კომიტეტი და მამული გაინაწილა თავის წევრთა შორის. ანარქისტები ურკინის გზის სადგურსაც ემუქრებიან.

აფიცერთა ყრილობის რეზოლუცია

პეტროგრადი, მაისის 17. (ცნობა მიღებულია წერილობით ხარკოვიდან) არმიისა და ფლოტის აფიცერთა ყრილობამ შემდეგი რეზოლიუცია გამოიტანა: 1) დღევანდელს დღეს ყოველი შელონება არმიისა და ფლოტის გაძლიერების საქმეში დაჰლუპავს განთავისუფლებულს რუსეთს, ვინაიდან იგი საშუალებას მისცემს გერმანეთს დაამარცხოს ჩვენი ერთგული მოკავშირენი ნაწილ-ნაწილათ, რის შემდგომაც რუსებს გვაიძულებენ ხელი მოვაწეროთ ზავის სამარცხვინო პირობებზე. ეს კი ერთიანად გაანადგურებს თავისუფლებას და რუსეთს ძველს მონობის ბორკილს დაადებს. 2) სიტყვების დრო წავიდა, საჭიროა მოქმედება, რათა ვაიძულოთ გერმანეთი ხელი აიღოს ხალხთა დამონებაზე და ყურად იღოს რუსეთის ხალხის ნების ყოფა, რომელიც მოითხოვს ზავს უანექსიოდ და უკონტრიბუციოდ. 3) საჭიროა ბრძოლის ასპარეზზე საზოგადო იერიშები განვაახლოთ. ესაა გამარჯვების თავმდები. ძმობა და თავდაცვა ნიშნავს უხმო სეპარატიულ ზავსა, რაიც რუსეთს მიიყვანს დაღუპვამდე და სირცხვილამდე. 4) რუსის ხალხი უნდა შეერთდეს და აიძულოს გერმანეთი და მისი მოკავშირენი მიიღოს ნება და სურვილი რუსეთისა და მისი მოკავშირეებისა. თავისუფალ რუსის ხალხის სიამაყეს მოვუწოდებთ ყურად იღონ ჩვენი სიტყვა“.

ეროვნული საკითხი

უკრაინელთა ქვეითი პოლკი

პეტროგრადი. მაისის 17 (დაგვიანებულია). სამხედრო მინისტრმა ჯარის უმაღლეს მთავარსარდალთან შეთანხმებით შესაძლებლად სცნა კიევის სამხედრო ოლქში უკრაინელთა ქვეითი პოლკის შედგენა.

გაზეთებიდან.

პოლონელი სოციალისტები მონარქიას ემხრობიან

ცნობილი პოლონელი სოციალისტი ლუდვიგ კულჩინსკი, ვარშავის გაზეთ „Clos“-ში დაუფარავად ემხრობა მონარქიას. მონარქია—სწერს იგი—უფრო მეტს გარანტიას გვაძლევს დამოუკიდებლობისას ვიდრე რესპუბლიკაო. მხოლოდ მეფეს ძალუძს შეასრულოს პოლონეთის მთავრის ვალდებულება. მემკვიდრეობითი კონსტიტუციონური მონარქია უფრო მტკიცედ ეკავშირება სამეფოს, უფრო მეტსა ზრუნავს მისთვის, უფრო ნაკლებადა ჰფლანგავს სახელმწიფო ფულს, ვიდრე რომელიმე პრეზიდენტი, რომელიც რამდენიმე წლის განმავლობაში ტანჯვა-ვაების შემდეგ ძლივს მიაღწევს ხოლმე უფლებას და სცდილობს გამოიყენოს იგი უფლება თავისი თავისა და ნათესავების საკეთილდღეოდ და სასარგებლოდ... გერმანეთში, პრუსიაში, ავსტრო-ჰუნგრეთში კონსტიტუციონური მმართველობაა და არა პარლამენტარული. რასაკვირველია, ამგვარს მმართველობას ნაკლიცა აქვს და ბევრი ღირსებაცა—მათი მოქმედება უფრო ძლიერი და ენერგიულია და იგი უფრო ხშირად ანხორციელებს საჭირო, თუმცა არა პოპულიარ რეფორმებს — ამას კი პარლამენტარული მმართველობა თავის დღეში ვერ იზამსო.

ომი და ზავი

დეკეშები

მთავარ ბანაკის ცნობა.

პეტროგრადი, მაისის 24. **დასავლეთის, რუმინეთის და კავკასიის ფრონტები** უცვლელადაა.

იტალეთის ბანაკის ცნობა.

რომი, მაისის 24. **ოფიციალი.** კარნიის ფრონტზედ სუსტი საარტილერიო ბრძოლაა. კარსოში ძლიერი ბრძოლის შემდეგ მტერს უკან დავუხვიეთ. კონსტანუვიცადან მთის გრეხილამდე და მონოს ფრონტზედ ჩვენ მტრის თხრილების ნაწილი დავიჭირეთ. ლამიონოს სამხრეთით ჩვენ იძულებულნი ვიყავით უკან დაგვეხია, მაგრამ კონტრ-იერიშებით ჩვენი პოზიციების ძველი ხაზი ისევ აღვადგინეთ.

ბრიტანეთის ბანაკის ცნობა.

ლონდონი, მაისის 23. **ოფიციალი.** ლანგოჟის სამხრეთ-აღმოსავლეთით არმენტიერის სამხრეთით წარსულ ღამეს ჩვენ უკუ ვაგდეთ მტრის რაზმები. იპრის სამხრე-აღმოსავლეთით ჩვენ ღამის განმავლობაში რამდენჯერმე მტერს თავს დავესხეთ და ბევრი ტყვე წამოგიყვანეთ.

ლონდონი, მაისის 23. **ოფიციალი.** მტრის ჰაეროპლანები თავს დაესხნენ ომეზის სათავეს და ესეკისა და კენტის ოლქებში ყუმბარები ჩამოაგდეს. დაზარალებითი ცნობები არ მიგვიღია.

ლონდონი, მაისის 23. **ხალამოს ოფიციალი.** მდ. სუშეს სანხრეთით წინ წავიზიეთ და დავიჭირეთ იმარის სამხრეთით მდებარე ელექტრონის სადგური. დავატყვევეთ 75 კაცი, მათ შორის 1 აფიცერი.

მფრინავთა მოქმედება. გერმანელთა 18 ჰაეროპლანი ესეკის სანაპიროებს თავს დაესხა და თეზის და მეღუს შესართავში მდებარე ჩვენ საზღვაო ზენობებში ყუმბარები ჩამოაგდეს. ჩვენ მტრის 12 ჰაეროპლანი ჩამოვაგდეთ, ხოლო 6 დავაზიანეთ. ჩვენ 5 ჰაეროპლანი გვაკლია.

საამირბაროს ცნობა.

ლონდონი, მაისის 23. მაისის 22 ღამე ჩვენ ყუმბარა დაეუშინეთ მტრის ესკადრას და გენტასთან სენ-დენისა და ვეიტრენის ჰაეროპლანთა სადგომშიც ჩავაგდეთ რამდენიმე ყუმბარა. ამასთანავე ჩვენ იერიში მივიტანეთ მტრის ჰიდროპლანთა ბაზაზე ზეებრიუგესთან.

ლონდონი, მაისის 23. ოსტენდეში მტრის ქარხნებს და საზღვაო ბაზას ყუმბარას უშენდით. მტრის ხმელეთის ბატარეია უნაყოფოდ სროლითვე გვიპასუხებდა. ჩვენი კრეისერები და ნაღმის განმანადგურებლები მტრის კრეისერსა და ნაღმის განმანადგურებლებს შეებრძოლნენ. მტრის ერთი გემი დავღუპეთ, 7 დავატყვევეთ.

ხაფრანგეთის მთავარ ბანაკის ცნობა.

პარიზი. მაისის 23. **ხალამოს ოფიციალი.** მთელს ფრონტზედ დროგამოშვებითი საარტილერიო ბრძოლაა, ნამეტნავად ბელგეთის ფრონტზედ იუერლებიზისა და ვოკლერის ზეგანთა რაიონში.

პარიზი. მაისის 23. **დღის ოფიციალი.** (?) სამხრეთ რაიონში საარტილერიო ბრძოლაა. **დამე** ჩვენ ძლიერი კონტრ-იერიშით დავიბრუნეთ წინაღამეს დაკარგული თხრილები. შამპანში დროგამოშვებითი საარტილერიო ბრძოლაა. ობერვისა და ტაგიურომს შუა მტრის თავდასხმებს ვიგერიეთ.

მფრინავთა მოქმედება. ჩვენი 7 ჰაეროპლანი, მაისის 22-ს ღამით, თავს დაესხა ქალაქ ტრიერს და 1.000 კილოგრამი ასაფეთქებელი მასალა ჩაჰყარა. ჩვენმა საჰაერო ესკადრებმა ყუმბარა დაუშინეს რკინის გზის სადგურებს ლიურსა და ვარდენაუს და ლანის რაიონში მდებარე სამხედრო საწყობებს. ჩვენმა მფრინავებმა მტრის 6 ჰაეროპლანი ჩამოაგდეს და 7 დაზიანეს.

ბელგეთის ბანაკის ცნობა.

ჰაგრი. მაისის 23. **ოფიციალი.** ღამის განმავლობაში რომსკ ჰელეს, დიკსმიუდეესა და გენტზასომის რაიონებში სუსტი საარტილერიო ბრძოლა იყო. დიკსბოოტეს რაიონში ჩვენმა ბატარეიამ მტრის არტილერია ძლიერ საარტილერიო ცეცხლში გაახვია.

ტყვე პარლამენტერების განცხადება.

ადესა. მაისის 20 (დაგვიანებულია). უკანასკნელ დროს დატყვევებულმა პარლამენტერებმა განაცხადეს, რომ ჩვენი მოვალეობა იყო თქვენთან მოლაპარაკების დროს თქვენი ზურგის სიმაგრენი დაგვეთვალიერებინაო.

ზღვაზე

სევასტოპოლი. მაისის 23. რუსის ნაღმოსნებმა ანატოლიის 7 პორტს ყუმბარა დაუშინეს. განადგურებულია საინტენდანტო საწყობები, ნავსაყუდელი და პორტის შენობები.

მფრინავთა მოქმედება.

რიგა. მაისის 17 (დაგვიანებულია). მტრის მფრინავებმა 5 ყუმბარა ჩამოაგდეს, მაგრამ შესაბრალისი ზარალი არა ყოფილა.

ფოთი. მაისის 23. სტეფანის სააგენტო იუწყება: მაისის 23-ს ღამით ვენეციის მიდამოებში მტრის 3 ჰიდროჰაეროპლანმა რამდენიმე ყუმბარა ჩამოაგდო. 1 მოკლულია, ერთი დაჭრილია.

გემი „ოტენი"-ს დალუპვა.

სტოკჰოლმი. მაისის 23. კვირას, შვეიცარიისა და რუმანის გზაზე დაღუპულია ფინეთის გემი „ოტენი". გემზე მოსამსახურენი შვედელმა ზხუნამ გადაარჩინა და სტოკჰოლმში მოიყვანა.

შრომის შემოდება საზღვაო სასწავლებლებში

პეტროგრადი. მაისის 23. მაისის 22-ს კერენსკიმ ბრძანება გამოსცა აფიცერთა კოლეგიის გადემოკრატებისათვის. ამიტომ, როგორც თვითონ კერენსკი ამბობს, საქმეს ფესვში ჰკიდებს ხელს, სახელდობრ საზღვაო სასწავლებლებს. კერენსკის ბრძანების მიხედვით, საზღვაო სასწავლებლების მოწაფენი მარტო აფიცერთათვის საჭირო ცოდნას კი არ უნდა იძენდნენ, არამედ ისინი ფიზიკურადაც უნდა ვითარდებოდნენ და მეზღვაურისათვის საჭირო შრომას უნდა ეჩვეოდნენ. მხოლოდ მაშინ შეესრულდება აფიცერი მეზღვაურთა და ჯარისკაცთა ცხოვრებას, როდესაც ამგვარ ცხოვრებას მოწაფეობიდგანვე მიეჩვევიან. მომავალი აფიცრები მეზღვაურისათვის საჭირო დავალებულ საქმეს რომ არ უფრთხოდნენ, საქმე მათ არ უნდა აშინებდეთ და ამიტომ კერენსკი ავალებს სასწავლებლის უფროსებს მოწაფეთა სწავლის დრო ისე გაანაწილონ, რომ რამდენიმე საათი მათ ფიზიკურ განვითარებასაც მოახმარონ. ფიზიკური განვითარება კი თავის ოთახებისა, ბარგის, კლასების, სასადილო და საძილო ოთახების მოვლა-ალაგებაში უნდა გამოიხატებოდეს. ამას გარდა მოწაფეებმა გემიც უნდა გასწმინდონ. ერთის სიტყვით რასაც აქამდე მოსამსახურენი აკეთებენ, ეხლა მოწაფეებმა უნდა გააკეთონ. ამით ჯერ, ერთი, მათზე დაბანდებული მუშა ხელი შემცირდება და მათ სხვა საქმეზე მოიხმარენ. მეორეც, მოწაფეები ბუნებრივად განვითარდებიან ფიზიკურად. ამ ბრძანების შესასრულებლად და მოქმედების გეგმის შესადგენად კერენსკიმ დაავალა ყველა საზღვაო სასწავლებლის გამგეს სასწავლებელთა უფროსების საბჭოს მოწვევა.

გაზეთებიდან.

გერმანელები რუსეთის შესახებ.

გაზეთ „Deutsche Fageszeitung"-ის გარშემო შეკრეფილი კონსერვატი და ანექსიონისტური წრეები დაუფარავად აღიარებენ, ამიერიდგან რუსეთის სერიოზულ მოწინააღმდეგეთ ჩათვლა შეუძლებელიაო. რუსეთი მათის აზრით ნაწილდება სხვა და სხვა ტომებად, ოლქებად და სამხედრო ჯგუფებადაც კი. არმია თხრილებს თავს ანებებს და მთელს რუსეთში სიშიშილის საწინააღმდეგო მოძრაობაა(!). ამ მდგომარეობის დრო გრ. რევენტელის ორგანოს შესაძლებლად მიაჩნია რევოლიუციის ცეცხლში გახვეულ ქვეყნის გაჭირვების გამოყენება თავიანთი მოთხოვნილების განსახორციელებლად. პირაქეთაო, სწერს გაზეთი, ეხლა უფრო, ვიდრე სხვა დროს—ჩვენ უფლება გვაქვს კონტრიბუციისა და ჩვენი კოლონიზაციისათვის საჭირო ოლქებისაო.

რუსეთი და უცხოეთი

ფულის გაფლანგვა.

ტაგანროგი, მაისის 22. ქალაქის სტაროსტამ შაკიმ 76,000 მან. გაჰფლანგა.

ღვინის საწყობზე თავდასხმა.

ტაგანროგი, მაისის 22. ღამე 40-დე შეიარაღებული კაცი დაესხა სახაზინო ღვინის საწყობს. სამხედრო პატრულმა ისინი გაჰფანტა.

სწავლის დაწყების ვადა.

პეტროგრადი, მაისის 17. (დაგვიანებულია) სახალხო განათლების მინისტრმა, იმის მიუხედავად, რომ მოწაფეები სოფელში მომუშავე ორგანიზაციებში მუშაობენ, შესაძლებლად სცნა სწავლის დაწყება ენკენისთვის პირველს.

ახალი სასწავლებლები.

პეტროგრადი, მაისის 17. (დაგვიანებულია). სახალხო განათლების სამინისტროს აზრადა აქვს მომავალ სამოსწავლო წელს გაჰხსნას 25 ოთხკლასიანი გიმნაზია და რეალი სასწავლებელი, 5 სამასწავლებლო ინსტიტუტი, 25 სამასწავლებლო სემინარია და 120 უმაღლესი პირველდაწყებითი სასწავლებელი.

ყაჩაღობა.

ტაგანროგი, მაისის 17. გახშირდა ყაჩაღობა. მძარცველნი მეტ წილად ჯარისკაცთა ფორმით დადიან. სძარცვავენ ეკლესიებს, კერძო პირთ, შეიარაღებულ ძალებს სასტიკს წინააღმდეგობას უწევენ.

დარბევა.

მინსკი, მაისის 17. სვიატოპოლკ-მირსკის მამული დაარბიეს დამთვრალმა ჯარისკაცებმა. ზომები მიიღეს მათს ასალაგმავად, მაგრამ მაინც ვერას გახდნენ. განსაკუთრებით ჯარისკაცნი მაშინ გახელდნენ, როდესაც სარდაფებში აღმოაჩინეს სამი ათასი ფუთი პური.

მძარცველები.

ტაგანროგი, მაისის 18. სოფელ კრუძლომში მძარცველნი ეკლესიაში შეიჭრნენ, მოჰკლეს ორი მსახური და ნივთეულობა გაიტაცეს. ყაჩაღებს ხალხი წამოეწია და მძარცველნი ამოჰხოცა.

„საქართველოს" დეპეშა

პროტესტი ბენეშევიჩს.

მომქმედი ლაშქარი. მაისის 24. თურქესტანის მეოთხე დივიზიის მეორე ლაზარეთის ქართველი ოსმალეთის თოვლით მოცულ შორეულ მთებიდან გულითად სალამს ვუძღვნი ქართულ ეკლესიისთვის ტერიტორიალურ ავტოკეფალიას, მის კანონიერ პრინციპს და სასტიკ პროტესტს ვუცხადებთ პროფესორ ბენეშევიჩს როგორც არა-ტერიტორიალურ ავტოკეფალიის მომხრეს.

მონდობილობით მღვდელი

ბესარიონ ფირცხალავა.

ქრონიკა

კავკასია

მევენახეთა და მემამულეთა ყრილობა. მაისის 24-ს თბილისის მევენახეობა-მეღვინეობის კომიტეტმა გადასწყვიტა, რომ ამიერ კავკასიის მევენახეთა და მეღვინეთა დელეგატების კრება გამართოს თებათვის 4-ს. კრება იმართება ხსენებულ კომიტეტის თაოსნობით და ამიერ კავკასიის კომისარიატის ნებართვით, რომელმაც კრების საჭიროებისათვის 500 მანეთი გადასდვა.

ხოც. დემ. კონფერენცია. ამიერ კავკასიის ს.-დ. კონფერენცია გაიხსნება 10 ივნისს.

საკითხი ნაფიც მსაჯულთა და მომრიგებელ მოსამართლეთა არჩევის შესახებ. მაისის 24-ს, სენატორის რუაძისა და ამიერ-კავკასიის კომისარიატთან მყოფ საგამომძიებლო კოლეგიის წევრთა მონაწილეობით, სასახლეში დაიწყო განხილვა პროექტისა ნაფიც მსაჯულთა და მომრიგებელ მოსამართლეთა არჩევნებისა ამიერ-კავკასიაში. პროექტი შემუშავებული საგანგებო კომისიის მიერ, ნაფიც ვექილის გრუზენბერგის თავმჯდომარეობით. პროექტს, როგორც ამბობენ, დიდი ნაკლი აქვს.

ხაშში მდგომარეობა ერევანში. ერევნის გუბერნიაში ამ ბოლო დროს ხაშში მდგომარეობა შეიქმნა, ამისათვის ერევნის გუბერნიის კომისარი ხაჩატუროვი მთავრობას სთხოვს 1000 ქვეითა ჯარის კაცს და 500 ცხენოსანს.

საქართველო

დამფუძნებელ კრების მომწყობ იურიდიულ კომისიის თავმჯდომარე კოკოშკინისაგან ა. ჩხენკელმა დეპეშა მიიღო. კოკოშკინი სთხოვს მას, რომ კომისიაში მუშაობის მონაწილეობის მისაღებად ქართველებმა გამოგზავნონ თავისი ორი წარმომადგენელიო. ამის გამო დეპუტატმა აცნობა ს. ფ. ნაც.-დემ. და ს. რ. აერჩიათ ერთი წარმომადგენელი. სოც. დემ. გაგზავნეს ევ. გეგეჭკორი.

უკრაინელებისა და ქართველების ბლოკი. მაისის 24-ს გაიმართა ქართველ სტუდენტთა კრება. მოწვეული იყო მომავალ ქართველ სტუდენტთა კონფერენციის მოწვევის გამო. კრებამ გადასწყვიტა კონფერენცია მოწვეულ იქმნეს თებათვის 15-ს ქ. თბილისში. ამ კრებას დაესწრო ხარკოვიდან ჩამოსული ხარკოვის ქართველ და უკრაინელ ეროვნულ-პოლიტიკურ ბლოკის კომიტეტის წევრი ილარიონ ჟღენტი, მან ვრცლად მოახსენა ამ ბლოკის ისტორია და მისი მიზანი. თავის მოხსენებაში მან აღიარა, რომ უკრაინელებმა ერთხმად გადასწყვიტეს, მხარი დაუჭიროს ქართველებს ავტონომიის მოთხოვნაში და მათთან ერთად განახორციელონ ამ ორი ჩაგრული ერის მისწრაფებანი. კრება ტაშის ცემით შეხვდა ამ განცხადებას. ი. ჟღენტი კომიტეტისაგან არის გამოგზავნილი თბილისში, რომ უკანასკნელთა და ქართველთა ბლოკი აქაც მოაწყოს. ამ მიზნით ამ დღეებში ქ. თბილისში გაიმართება შეერთებული კრება უკრაინელთა და ქართველთა. თბილისიდან ამავე მიზნით ი. ჟღენტი გაემგზავრება ქ. ბაქოში. თანდათანობით ამ ბლოკში შევლენ სხვა ჩაგრული ერებიც. ზოგი მათგანი ხარკოვში უკვე შეიდა ბლოკში. ასეთივე ბლოკები არსდება დღეს რუსეთის ყველა ქალაქებში.

თბილისი.

თბილისის განათების საქმე. თბილისის საელექტრონო სადგურზე მანქანის ერთი ნაწილი გაფუჭდა. რუსეთში არავინ იკისრა მისი გაკეთება. ნიკოლაევის ქარხანამ, საცა მანქანა ჰქონდა ქალაქს ნასყიდი, განაცხადა, რომ წელიწადზე ადრე არ შემიძლიან მანქანის შეკეთებაო. ამის გამო ქალაქის გამგეობამ გადასწყვიტა ქუჩების განათება და აბონენტთა რიცხვი შემციროს.

ქალაქის არჩევნები. ქალაქის საარჩევნო კომიტეტის ბიურო სთხოვს მილიციის უფროსს გაუგზავნოს მას მაძიარ პოლიციის კანცელარიიდან სია ღირსება-ახდილთა და უცხო ქვეყნელთა, რომელთაც არჩევნებში მონაწილეობის მიღება არ შეუძლიათ. აგრეთვე ბიურო სთხოვს უცხო ქვეყნის კონსულებს გადასცენ ბიუროს სია თბილისში მცხოვრებს თავიანთ სახელწიფოს ქვეშევრდომთა.

თბილისახ მილიციონერებად სტუდენტები და სხვა მოსწავლენი აღარ მიიღებიან. სალდათებად ნამყოფებს სამსახურში მიიღებენ სალდათთა დეპუტატების საბჭოს რეკომენდაციით.

გაფიცვის დასრულება. სასტუმროების პატრონები და მათი მრეცხავები მორიგდნენ. გაფიცვა შესწყდა და მრეცხავებმა მუშაობა განაახლეს.

ფრონტის ყრილობა კავკასიისა დასრულდა.

განთავისუფლება. ამიერ კავკასიის კომისარიატთან არსებულ საგამომძიებლო კომისიის დადგენილებით განთავისუფლებულ იქმნა სატუსაღოდან ოზურგეთის მაზრის უფროსად ნამყოფი პოლკოვნიკი ზაკუსოვი, რომელიც ოზურგეთის აღმასრულებელ კომიტეტის დადგენილებით ფრონტზე დაატუსაღეს. ზაკუსოვს ხელწერილი ჩამოართვეს, რომ თბილისიდან არსად წავა.

ხასჯელი ღვინის ვაჭრობის გამო. მილიციის უფროსმა ივ. კაჩუხაშვილი, დარწმუნდა რა, რომ რესტორან „ანონა"-ში სტუმრებს სისტემატიურად ასმევენ ღვინოს, დაადგინა: 1) იქ დაჭერილი ღვინო გადაეგზავნოს ლაზარეთებს და გოსპიტლებ; 2) რესტორანის პატრონი ბონდარენკო დააჯარიმებულ იქნას 3,000 მანეთით და ჯარიმებულ იქნას 6 თვით აღეკრძალოს მას ვაჭრობა; 3) რადგან რესტორანში 61 კაცი მუშაობს და მათი უსაქმოდ დატოვება შეუძლებელია, რესტორანი არ დაიკეტოს, მაგრამ წინადება მიეცეს მოსამსახურეთა პროფესიონალ კავშირის საბჭოს, რომ რესტორანს გაუძღვეს მოსამსახურეთა კომისია.

პროვინცია.

სალიტერატურო საღამო თელავში. ამ თვის 20. საკრებულო დარბაზში, მუშათა და ჯარისკაცთა საბჭოს მიერ, გაიმართა დიდი სადღესასწაულო საღამო, ქართულ-რუსული წარმოდგენით და სხვ. და სხვ. გასართობებით სადაც დიდძალი ხალხი დაესწრო.

თელავის სასურსათო კომისიამ მიიღო 2 ვაგონი ფქვილი და ნ ვაგონი დაუცხვავი სიმინდი.

ღვინით ვაჭრობის აკრძალვა თელავში. ყველა მეღვინეთ და სასადილოთა პატრონებს, აღუკრძალეს ღვინო-არყით ვაჭრობა და დაუბეჭდეს დუქან-სარდაფ-სასადილოები.

ახალი ხამკითხველო. სოფ. ჟყონაგორაში (გურია) სოფლელთა დიდი ხნის სურვილის მიხედვით არსდება უფასო წიგნთ-საკავ-სამკითხველო. სამკითხველოს დახმარება ესაჭიროება. დამაარსებელნი სთხოვენ საზოგადოებას შემწეობას წიგნებით და სხვაფრივ. მისამართი: სად. ნიგოითი. სტ. ნიკოლაიშვილს. ბიბლიოთეკა-სამკითხველოსთვის.

ტამბის ჩამორთმევა. ხაშურის რაიონის მუშათა დეპუტატების საბჭომ ჩამოართვა სტამბა ადგილობრივ სოც. ფედერალისტების ორგანიზაციას თავის საჭიროებისათვის.

უკვალოდ დაკარგულნი. თებერვლის 12-ს თბილისიდან წამოსული მუშა ანდრო გაბრიელის ძე თედეშვილი სოფელ ძალინას, (გორ. მაზრა) ავადმყოფობის გამო დარჩა ა. მავიერიდან მეორე სადგურზე. თუ იცის ვინმემ რამე. გთხოვთ გვაცნობოთ ს. გომი სოფ. აბისი ალექ. ამირეჯიბს.

მეთიელთა კავშირის კონსტიტუცია

როგორც ვიცით ამას წინედ კავკავში მთიელთა ყრილობა იყო. ამ ყრილობამ შეიმუშავა მთიელთა კავშირის კონსტიტუციის მუხლები. მოგვყავს სავსებით ეს მუხლები.

§ 1. კავკასიის მთიელთა კავშირი ძმობას ამყარებს სხვა და სხვა მთიელთა შორის, ამას გარდა უკავშირებს თავის წრეს თურქმენებს, ნოღაელებს, თავის მხრივ მთიელთა ეს კავშირი შედის კავკასიის მაჰმადიანთა კავშირში. მთიელთა კავშირის უახლოესი მიზანი არის რევოლიუციის დამკვიდრება და მთიელთა ხალხის დაცვა პოლიტიკურად, ეკონომიურად და ეროვნულად.

§ 2. შემაერთებელ ორგანოებად ითვლებიან: ა) დელეგატთა ყრილობა და ბ) შეერთებულ მთიელთა ცენტრალი კომიტეტი.

§ 3. დელეგატთა ყრილობაში არიან მთიელების თურქმენების და ნოღაელების წარმომადგენლები. თითო დელეგატს ირჩევს 15 ათასი მცხოვრები.

§ 4. შეერთებულ მთიელთა ცენტრალ კომიტეტში არის 15 კაცი. ამათში დაღეთის წარმომადგენელი 4, თერგის 4, ყუბანის 2, მთიელთა 2, შავი ზღვის ნაპირის მთიელთა 2 და ორი სტავროპოლის მთიელთა წარმომადგენელი.

ამას გარდა ყველა თემს უფლება ეძლევა იყოლიოს თავის წარმომადგენელი კავშირში, თუ ამის შესახებ სურვილს განაცხადებს ყრილობაზე. ყოველ წევრზე არჩეული იქნება ერთი ან ორი კანდიდატი. წევრები თავიანთ წრეში ირჩევენ თავმჯდომარეს.

დაღეტნის ერთი წარმომადგენელი მუდამ თემირ-ხან-შურაში იმყოფება, იგი ამ კავშირის დაღესტნის სექციას ხელმძღვანელობს, სხვები კი კავკავში იმყოფებიან. საჭიროების დროს დაღესტნის სექცია მთელი შემადგენლობით კავკავში მიდის და მონაწილეობას ღებულობს ცენტრალ კომიტეტის სხდომებში. ყუბანის მთიელთა წარმომადგენლებიდან ერთი მუდამ კავკავში იმყოფება და მეორე კი ხელმძღვანელობს ამ კავშირის სექციას ყუბანში.

§ 5. ცენტრალი კომიტეტის წევრები და კანდიდატები არჩეულ იქნებიან დელეგატთა ყრილობაზე თითო ოლქიდან თუ გუბერნიებიდან ცალ-ცალკე. ყრილობა არჩევნების დროს არჩეულთ სექციებად არ ჰყოფს.

§ 6. ცენტრალი კომიტეტი ცხოვრებაში იმ პროგრამას ახორციელებს, რომელიც დელეგატთა ყრილობაზე იქნება შეტუმავებული.

§ 7. თუ მთიელთა შორის რამე უთანხმოებამ იჩინა თავი პოლიტიკურ ან საზოგადოებრივ ნიადაგზე და თუ ამ უთანხმოებას შინაურად არ მოეღო ბოლო, მაშინ ცენტრალი კომიტეტის მოვალეობას შეადგენს სათანადოთ გაარჩიოს საგმე და უთანხმოებას ბოლო მოუღოს.

§ 8. ცენტრალი კომიტეტი იცავს ინტერესებს როგორც მთიელთა მცხოვრებლებისას საერთოდ, ისე კერძოდ ამა თუ იმ თემის ინტერესებს.

§ 9. ცენტრალი კომიტეტის ყველა დადგენილებანი სავალდებულოა კავშირის ყველა წევრისთვის. თუ რომელიმე წევრი არ დაემორჩილა დადგენილებას, მაშინ ის კავშირიდან გამორიცხული იქნება.

§ 10. შეერთებულ მთიელთა ცენტრალი კომიტეტი ჰგზავნის თავის წარმომადგენელს კავკასიის მაჰმადიანთა კავშირში.

11. შეერთებულ მთიელთა კომიტეტს აქვს თავისი ფონდი, რომელიც ცენტრალ კომიტეტის განკარგულებაშია.

§ 12. პროპაგანდის და რევოლიუციის დამკვიდრების გულისთვის ცენტრალი კომიტეტი გამოსცემს კავკავში ყოველ-კვირეულ გაზეთს, რუსულ და არაბულ ენებზე, სახელად „მთიელთა ცხოვრებას", ამას გარდა ჰმართავს მიტინგებს და ლექციებს.

§ 13. ცენტრალი კომიტეტის და დელეგატთა ყრილობის სხდომები კანონიერია თუ ნახევარზე მეტი წევრი გამოცხადდა. საკითხებს გადაწყვეტა ხმის უმეტესობით იქნება.

არისტოკრატია და ჩვენ

ხვნა და თესვას, შავ საქმეს ვექილები ან ექიმები რომ ასრულებდენ, მაშინ ხსენებულ პროფესიის ღირსებაც მეტი იქნებოდა. ხშირად ქირურგს ან ქიმიკოსს მეტს უსუფთავობაში უხდება შრომა, მინამ ამა თუ იმ მუშას, მაგრამ ეს პროფესიები დიდ ღირსების პროფესიებად ითვლება, რადგან საქმეში ექსოვება ცოდნა, ცოდნის კეთილშობილება. ამნაირად ადამიანის ღირსება აკეთილშობილებს საქმეს და არა საქმე აკეთილშობილებს ადამიანს. მაშასადამე, ავტონომიური თვითმართველობის სისტემის ღირსებაც უნდა წარმოსდგეს იქიდან თუ, ვინ დაეპატრონება ასეთს დაწესებულებას. ამიტომ ჩვენ ავტონომია კი არ უნდა გვეჯავრებოდეს, ჩვენ უნდა გვეჯავრებოდეს ის ადამიანები, თუ ასეთნი არსებობენ, რომელნიც მას უღირსად აქცევენ. ზოგის აზრით ეს ადამიანები არიან ჩვენი არისოკრატები. ეს დიდ შეცდომად უნდა ჩაითვალოს. აი, რატომ, ავტონომიური თვითმართველობა ერთგვარი ეროვნული დაწესებულებაა. მან უნდა შეუწყოს ხელი ეროვნულ გრძნობათა შენობის აშენებას. ყოველი შენობა მაშინ შენდება კარგად, თუ საამისო საჭირო მასალა არის დაგროვილი. ჩვენს ხელში ეს მასალა არის, მაგრამ თუ ხელოსანი არ დაინტერესდა ამა თუ იმ საჭირო მასალის შეგროვებით, შენობა ვერ აშენდება. ფული ხელოსანში იწვევს ერთგვარ ფსიხოლოგიურს მისწრაფების ძალას; რამდენადაც ეს ფსიხოლოგიური ძალა ინტენსიურია, იმდენათ ხელოსანი ინტენსიურათ ჰქმნის ამა თუ იმ შენობას. ამ ნაირათ თუ მივუახლოვდებით საკითხს, ჩვენ დავინახავთ, რომ ჩვენს არისოკრატიაში ასეთი ფსიხოლოგიური ძალა განწყობილება ეროვნული გრძნობათა შენობის ასაშენებლათ მეტია, მინამ თვით ხალხში, მასალა კი ეროვნული. გრძნობათა შენობის ასაშენებლად ხალხში მეტია ვინემ ჩვენს არისოკრატიაში, მაშასადამე, თუ გვრწამს ჩვენ ეროვნული კითხვა, უნდა გვრწამდეს მის შესაქმნელი ძალებიც და ეს ძალა ჩვენი არისტოკრატიაა, რომლის ტრადიციული სული და დიდებული წარსული ჰქმნის მასში ერთგვარ ფსიხოლოგიურ ძალთა განწყობილებას, რომელიც ჩვენ შეგვიძლიან გამოვიყენოთ ამა თუ იმ ეროვნულ შენობის პრობლემთა შესაკოწიწებლად. უსამართლობა და არა ადამიანობა იქნება თუ ჩვენ პატარა ზარალს დიდათ წარმოვიდგენთ და დიდს სარგებლობას სულაც ვერ დავინახავთ. ქართველთ რაინდთა ჩამომავლობას ასეთი უსამართლო შეხედულება არ უნდა ჰქონდეს, თუ გვინდა, რომ ჩვენი სოფლმხედველობა პროგრესის გზაზედ დავაყენოთ, ყოველი მოვლენა სისწორით უნდა აგწონოთ და ვეცადოთ სწორედ განვმარტოთ. ჩვენს არისტოკრატიას თუ რამე შეცდომა ჩაუდენია, ბევრიც გაუკეთებია. შეცდომა მათ მხრივ თუ წარმოსდგა, ეს უნდა ჩაითვალოს ბუნებრივ მოვლენათ, რადგან სოციალური მდგომარეობა და ძველი რეჟიმის ორმაგი პოლიტიკა ამას ხელს უწყობდა. ჩვენ, გლეხებიც, რომ ვყოფილიყავით ისეთს პირობებში, როგორშიაც ჩვენი არისტოკრატია მოექცა, ჩვენ მთლათ გადავგვარდებოდით და მეტს ეროვნულს რღვევის პროცესს შეეგმნიდით, რადგან ჩვენში ტრადიციული ნაციონალური თავმოყვარეობის სული არ იყო და ეროვნული შეგნება კი ხელს ვერ შეგვიშლიდა, რადგან არც ეს მოგვეპოვებოდა. თუ ჩვენ გვინდა, რომ ეროვნული ძალების მობილიზაცია მოვახდინოთ, ამიტომ ჩვენი მათზედ შეხედულება ძველი რეჟიმის ისტორიას უნდა ჩავაბარებთ. არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ ჩვენს ქვეყანაში ბევრი ერია, რომელსაც არ ჰყავს არისტოკრატია და თუ ჰყავს ძალიან ნაკლები. ამიტომაც მათი ეროვნული შემოქმედებაც თითქმის მთლად მიმქრალია. თუ ერს უნდა შემომქმედი იყვეს, ის უნდა ჰმოქმედებდეს, მაგრამ ტეხნიკურის მხრით მასის ამოქმედება ვერ იქნება შემოქმედი, თუ მან არ გამოყო თავისში მამოძრავებელი რჩეული ძალა. რჩეული ძალა, ჩვენი არისტოკრატიაა, რომელიც ჩვენმა ერმა წარმოშვა. რანაირი რჩეული ძალაც უნდა წარმოვშვათ ჩვენ შორის დღეს, ჩვენის ეროვნული საკითხის საწარმოებლათ თავის დღეში ვერ იქნება ისეთი, როგორც ისტორიის შექმნილი არისტოკრატია, რომელს თან ახლავს დიდებული წარსულისგან წარმომდგარი ფსიხიკა, რომელიც სწერს მის ღირსებას ეროვნულ თავდაცვისთვის საშუალებათა გასანკეთიშობილებათ, როგორც მე ეს თავში ავხსენი. აქედან ჩვენ იმის თქმა კი არ გვინდა, რომ ჩვენი სოციალური მდგომარეობა დავივიწყოთ და მის შედეგების გამოქედვა მათ მივწოდოთ. სრულობით არა. ჩვენ ისინი უნდა მიგვაჩნდეს ეროვნულ პრობლემების, ეროვნულ გრძნობათა შენობის შესაქმნელათ მოსახმარე საუკეთესო ძალებათ, ეს ღრმათ უნდა გვწამდეს და არ უნდა ვუყურებდეთ მათ ისე უარყოფით, როგორც დღემდის. წინანდელი ჩვენი მათზედ შეხედულება იყო გამოწვეული ტაქტიკურის მოსაზრებით. წინაღმდეგს შემთხვევაში სოციალოგიას ვერ შევეწავლიდით და მაშასადამე თავისუფლებასაც ვერ მოვიპოვებდით. ეროვნულ ერთის მხრით უნდა შეიცვალოს ეროვნული ძალის მობილიზაციის სასარგებლოთ, ყველას თავისი ღირსების შესაფერი ეროვნული საქმე უნდა მიუჩინოთ. ამგვარათ ჩვენ არ უნდა გვაბრთხობდეს ის, რომ ავტონომიას არისტოკრატებიც თხოულობენ.

ჯერ ერთი იმიტო, რომ მათი ეროვნული სულის კვეთება ჩვენ სასარგებლოთ უნდა მიგვაჩნდეს და მეორე იმიტომ, რომ ჩვენ ღრმათ უნდა გვწამდეს თვით-მართველობაში ჩვენ მეტნი ვიქნებით. ამის დამამტკიცებელს საბუთათ ჩაითვლება სამი ევნისის კანონი, როდესაც ჩვენ მათ ვაჯობეთ და მესამე სათათბიროში გავგზავნეთ დემოკრატი, ეხლა ეს ჩვენთვის უფრო ადვილი შესაძლებელი იქნება, რადგან ძველი კანონი დაეშხო და თავისუფლება კი ჩვენ ყველას ხმას გვანიჭებს. მაშასადამე, ჩვენ ავტონომიურს თვითმართველობაში გვეყოლება წარმომადგენელი უმრავლესობა, თუ ჩვენ ჩვენი თავის უარყოფა არ შეგვიძლიან, არც ეროვნული საკითხის უარყოფა უნდა შეგვეძლოს. თუ გვრწამა პირველი, უნდა გვწამდეს მეორეც. თუ პირველის საარსებოთ მაგვაჩნია ერთობა, ასრეთვე მეორეს საარსებოთ უნდა მიგვაჩნდეს ერთობა. სადაც ეროვნული საკითხი დაისმება, იქ ჩვენ ერის ყველა შემადგენლობა უნდა ვქმნიდეთ ერთობას, ვინც ასეთ ერთობის წინააღმდეგს ხმას გაავრცელებს, ის მტერია ეროვნების და აგრეთვე თავის-თავისა. დროა ამ გაუგებრობიდან გამოვიდეთ. აზრისა არ იყვეს, ბრუნდე ბრუნდეთ ვიცნოთ და სწორე სწორეთ. თორემ თუ ჩვენ არ ავმაღლდით ზნეობრივათ, მაშინ ჩვენი იდეის ღირსებაც გაბათილდება ისე, როგორც ბათილდება ყოველი საქმის ღირებულება და ღირსება როცა მას შეუფერებელი ძალა ასრულებს. იდეია ადამიანმა უნდა განასპეტაკოს და არა იდეიამ ადამიანი. ავტონომია ჩვენ უნდა განვასპეტაკოთ და არა ავტონომიამ ჩვენ და თუ ერთის მხრით არსებობენ ამისთვის სპეტაკი ძალები, საჭიროა მეორე მხრითაც შეეძლონათ ასეთი, რომ ავტონომიას მართლა ღირსება არ შეეგმავლოს. ავტონომია ეროვნული სიმბოლოა. და როგორც ასეთი, ერის ძალთა განწყობილება ეროვნულს საქმეში, მთელათ უნდა შედეგდეს თუ ჩვენ გვინდა მიზანს მივაღწიოთ.*)

სურამელი გლეხი **მიხ. დევაძე.**

ბოდგის მონასტრის იგუმენია

სიღნაღი. თავისუფლების სხივმა ბოდბის მონასტერში ოდნავ შეანათა. იგუმენია ანასტასიამ მოახდინა მასწავლებელთა კრება, გულჩათხრობილმა ითათბირა მათთან ახალ მოძრაობის შესახებ. ჩემი მონაზონები მწერავენ თბილისიდანო, განაგრძო მან, დიდი ეკლიზმა პეტრემ დაგვითხოვა, წადით, თქვენთვის ადარ მცალიანო. ეს მონაზონები ორი თვის წინ გაგზავნა ნაყოფ მეფის მოადგილის სასახლეში მათ განკარგულების ქვეშ. სხვათა შორის ამ კრებაზედვე მასწავლებელთ უბრძანა: ამ არეულობის შესახებ არ უთხრათ შეგირდებს, ან თუ რაც შეეხება გაზეთებს, ან წერილებს გულის ყურით მოეტიდეხით და თუ ვინიცობაა რომელსამე წერილში სწერია არეულობის შესახებ, არ გადასცეთ შეგირდებსაო. თავისუფლებამდე შეგირდებში გასცა ბრძანება: მშობლებს მისწერეთ წერილები რუსულ ენაზედ მოიწეროთო. მასწავლებლებს დაავალა, თუ ვინიცობაა შეგირდთა შორის შეიპარა ეს ამბავი, თქვენ მაშინ აუხსენით, რომ ნიკოლოზი ტახტიდან კი არ გადმოაგდეს, არამედ, მას მოჰპეზრდა რუსეთში ეს არეულობა და თითონ მოისურვა გადადგომაო. მეორე დღეს, თანახმად სინოდის განკარგულებისა, უნდა გადახდილიყო სამადლობელი პარაკლისი, მაგრამ იღუმენიამ არ

სტიროდნენ ნიკოლოზს და ქართველებს უკიჟინებდნენ „თქვენ ჩამოაგდეთ ჩვენი მეფე ტახტიდანაო“. და რა იყო ამის მიზეზი? აი მიზეზი! იგუმენია ანასტასიას ებრძანებინა რუსშეგირდებისთვის, ქართველებმა დაღუპეს ნიკოლოზიო. არ გასულა მას შემდეგ დიდი ხანი, იგუმენიას ლათაიაობას ფარდა აეხადა, ყველამ აშკარად დაინახა მისი მოქმედება, წამს წელში გამაგრდნენ, თავიანთ მეგობრობა ხელ ახლად მოიგონეს და სინამდვილის გამოაშკარავების შემდეგ ერთხმად შესძახეს, მოგვაშორეთ იგუმენიაო, არ გვინდა მატყუარაო.

განკარგულება მოახდინა სასწავლებლის გამგე 3 მღვდელმა—ჩამოხსენით სურათებიო, მაგრამ მასწავლებელთ, იგუმენიის შემყურეთ, ვერ გაჰბედეს. სურათები ძალათ იქმნა ჩამოღებული, გარდა მეფის ნაცვლად ნამყოფის ნიკოლოზის სურათისა. ეს სურათი სიღნაღის ინტელიგენციამ ჯარის კაცების თანადასწრებით, სასწავლებელში ჩამოგლეჯა კედლიდან. იგუმენია ანასტასიამ, რასაკვირველია, ძველებურად ქართველებს უკიჟინა, მასწავლებელმა მარია ივანოვნამ (ეს იყო პირველი შიკრიკი იგუმენიასი) გამგე გაჰკიცხა—გული გაგვიწყალა სურათები ჩამოიღეთო.

სიღნაღის სასწავლებლის რუს მასწავლებელმა ჰკითხა შეგირდებს, გაზეთებს გაძლევენ თუ არაო, შეგირდები დაინტერესდნენ ამ კითხვით და უპასუხეს, არ გვაძლევენ გაზეთის წაკითხვის ნებას, მხოლოდ ჩუმად ვკითხულობთო. სურათის ჩამოღებაზედ და ამ შეკითხვაზედ დაასმინეს იგუმენია ანასტასია, რომელმაც უკანონო მოქმედებათ ჩასთვალა და მათ წინააღმდეგ აღძრა საჩივარი.

იგუმენია დაბრუნდა მონასტერში და შეუდგა საქმეს, რომ როგორმე მოიშოროს სამღვდელოება. მონაზონებში გაავ
ელა ხმა, თუ მე აქედან წავალ, თქვენც გაგრეკავენო, რის გამო ზოგიერთა ბნელი ძალები მიიმხრო, მხოლოდ მიიმხრო შიშის გამო, რადგან ხაფანგი დაუდგა. მაგრამ შეატყო, რომ ამ ხაფანგში ვერ ებმებიანო და პირდაპირ მოქმედებას შეუდგა, რომელი მოლოზნებიც მომხრენი ხართ აქ დარჩით, რომელნიც არა ტ ეხლავე მიბრძანდითო. გადასცა დაუწერავი ქაღალდი და დაავალა თავის გულითად მეგობარ დარიას, ვინც მოაწეროს ხელი დარჩეს, ვინც არა და გავაძევოთ აქედანო; ზოგი თბილისში გაგზავნა, ათი ალაბანზედ (ალაბანზედ აქვთ სახნავი ადგილები). ალაბანზედ ამ სამი დღის წინედ დაეცნენ მათ უჩაღები და უგზო-უკვალოდ დაფანტეს უბედურები, მათ შორის სამი უკვალოდ დაიკარგა. ეს ყველაფერი დაჰბრალდა ქართველებს, მაგრამ შემდეგ გამოირკვა, რომ ვორონცოვკელები ყოფილიყვნენ. ამ ვორონცოვკელებმა დაიჭირეს სამი მონაზონი, რომელნიც რომანოვებს ჰმნნს უგალობდნენ, მათთან აღმოჩნდა დეზერტირი, რომელსაც მალავდნენ (ეს მონაზონები მომხრენი არიან იგუმენიისა). შედგენილია შესაფერი ოქმი. როდესაც ჰკითხეს, მათ გამოაცხადეს: თავისუფლება არის, იქნებ ჩვენ არა გვსურს ახალი მთავრობაო. იგუმენიამ გასამართლებელი საბუთი გაუგზავნა სიღნაღის კომიტეტს, მითომდა დები სადამოობით ოთახს ხატებით გარეშემო უვლიდნენ შიშისა გამო და სასწაულთ მომქმედ ნიკოლოზის ტროპარს გალობდნენო. რასაკვირველია, ეს ყალბი ჩვენება კომიტეტს ვერ დააკმაყოფილებდა და ამ ოთხი დღის წინედ მივიდნენ მონასტერში და მოითხოვეს დამნაშავე მონაზონები, მაგრამ იგუმენია ანასტასიამ კომიტეტის ვინაობის გამოკითხვის შემდეგ დარიას ხელმძღვანელობით მიუსია ორიოდე მონაზონები და კომისარიატები შეურაცყვეს შემდეგის სიტყვებით: грузины кровопійцы და სხვ.

არც ამ საქმემ ჩაიარა უყურადღებოთ. იგუმენიამ მაშინვე თბილისში აფრინა ტელეგრამა, ვიღაც მილიციონერები მოგვივარდნენ და გვაწუხებენო. ამის გამო მონასტერს ხუთი შეიარაღებული სალდათი ჩაუყენეს და იგუმენიას ვერაგულ მოქმედებას არა აქვს დასასრული.

და ასე, ძველი რეჟიმის იგუმენიას ინტერესები დღეს დაცულია.

გ. კ.

კორესპონდენცია

წერილი ფრონტიდან

11 აპრილს, გერმანიის ფრონტზე მყოფ ერთ კორპუსში მოხდა ქართველ აფიცერთა და ჯარისკაცთა კრება, რომელსაც მიზნად ჰქონდა შეეერთებინა თავისი ხმა საქართველოში მყოფ თანამოძმეებისათვის. კრებას დაესწრენ: გენერალი მაყაშვილი, პოლკოვნიკი გელოვანი, ექიმი გაბაშვილი და სხვა ქართვ. აფიცრები და ჯარისკაცნი. თავმჯდომარედ არჩეულ იქნა ექიმი გაბაშვილი, მდივნად ჯარისკაცი დვალი. სიტყვები წარმოსთქვეს ჯარისკაცმა ანთაძემ, აფიცრებმა საყვარელიძემ, წერეთელმა და სხვ. მგრძნობიარე სიტყვა წარმოსთქვა პრაპორშჩიკმა მიშა ვორონოვმა. მისმა სიტყვამ დიდი შთაბეჭდილება იქონია საზოგადოებაზე. მომყავს პრაპორშჩიკის მიშა ვორონოვის სიტყვები, რომელიც თვით კრებას ახასიათებს: „ძმებო, რუსეთის ცხოვრებაში მოხდა უდიადესი მოვლენა: დაიმსხვრა ძველი თვითმპყრობელობა, ძველი თვითნებობა. სამუდამოდ დაიმსხვრა ის ბორკილები, რომლებითაც შებოჭვილი იყო ხალხის აზრი და გონება. დღეს მთელმა რუსეთის მზრომელმა ხალხმა მოიპოვა თავისუფლება. ძმანო ქართველნო, კავკასიონის ქედსაც გადააშუქა ცისკარმა, რომელმაც მოჰფინა ჩვენს მრავალტანჯულ სამშობლოს საქართველოს თავისუფლების ცხოველმყოფელი სიტყვები. მთელი საუკუნეა სხვისი აზრით ვაზროვნობდით, სხვისი ცხოვრებით ვცხოვრობდით. მაგრამ ჰა, დაჰკრა ნაღარამ და გვაუწყა, რომ ჩვენ, ქართველები, ოდესღაც თავისუფალ ერის შვილნი, თავისუფალნი ვართ. დღეს ჩვენ შეგვიძლია ჩვენებათ მსოფლიო ცხოვრების ფერხულში. რუსეთის ძველი მთავრობის ნამსხვრევებზე დაიბადა თავისუფლება, რომელმაც გაათანასწორა და შეაკავშირა რუსეთის ყველა პატარა ერები, რომელთა შორის ჩვენც, ქართველებიც ვართ. მთელი საუკუნეა, რაც ისტორიის ქარტეხილმა მოგვტაცა თავისუფლება და დაგვადგა მონობის უღელი. საქართველომ რუსეთის მთავრობაში ჰპოვა დედინაცვალი, რომელმაც დააყენა ის გადაგვარების გზაზე. განვლო საუკუნემ და რას ვხედავთ ჩვენს ცხოვრებაში? ერი დამახინჯებული, ზნე ჩვეულება დაკარგული, ძველ ტყავამდის გაძარცულ-გაძარცული, უფლება-დაკარგული, სხვის ხელ-შემყურალი, ძლივს სულს ვლაფ ვდით, მაგრამ ნაღარის ხმამ გამოგვაღვიძა საძინელ ძილისაგან და დღეს დადგა ხანა საქართველოს განახლებისა და აღორძინებისა. ძმებო, აწი საქართველოს ცხოვრებაში არ გამეორდება 1905 წელი, რომელმაც მოსტაცა სამშობლოს საუკეთესო შვილები და გადასტყორცნა შორეულს ციმბირში. მერე რას დასტიროდნენ ისინი მთელი საუკუნის განმავლობაში? დაკარგული თავისუფლება, ერის გადაგვარება, ეროვნული სიმდიდრის დაკარგვა—აი მათი გოდება.

ძმებო! დღეს ჩვენს ეკლესიას მიეცა ავტოკეფალია, რომელზედაც ლაპარაკი წინად რჩებოდა ხმად ღაღადისა უდაბნოსა შინა. დღეს ჩვენ შეგვიძლიან მოვიახლოოთ ჩვენი ეროვნული სიმდიდრის აღდგენა. ის მიწები, რომლებიც საქართველოს ეკლესიას ჩამოართვეს, ის აუარებელი სიმდიდრე, რომელიც შეადგენდა ჩვენი მონასტრების განძეულობას უკან უნდა დაგვიბრუნონ და ჩვენვე გავხდებით ჩვენივე ქვეყნის პატრონი. მიეცა თავისუფლება ჩვენს სკოლასაც: ეროვნულ გზას დაშორებული ჩვენი სკოლა ეხლა მაინც ამოისუნთქავს თავისუფლად და გათვითცნობიერების გზას დაადგება, მაგრამ, ძმებო, თავისუფლებას გაძღოლა და შეგნება უნდა. თავისუფლება ჩვენ ისე არ უნდა გავიგოთ, როგორც გაიგო ბევრმა სხვამ. ერთობა და სოლიდარობა—აი თავისუფლების დევიზი! უბრალო სიტყვები როდი ვარგა. ყველა უნდა გავიმსჭვალოთ ერთი აზრით, ერთი სიხარული გვახარებდეს და ერთი ჭეშმარიტება გვტანჯავდეს. ძმებო, საქართველო ისეთ ეკონომიურ პირობებში ჩავარდა, რომ ბევრი ქართველი იძულებული იყო გადახვეწილიყო შორს ლუკმა პურის საშოვრად. ამ ომის ქარტეხილმა კი ერთიანად დაგვაშორა ერთმანეთს. დღეს კი, ძმებო, უნდა შეეერთდეთ და უნდა შეეუერთოთ ჩვენი ხმა ჩვენ თანამემამულეებს, ამას მოითხოვს ჩვენგან სამშობლოს სიყვარული. მაშ გაუმარჯოს თავისუფალ საქართველოს, თავისუფალ ქართულ ეკლესიას, თავისუფალ ქართულ სკოლას, თავისუფალ ქართულ პრესას“.

კრებამ დაგვანახვა, რომ ჩვენ, ქართველ მხედრებს, აქ, სანგრებში, სადაც ყოველ წუთს მოგველის მტრის ტყვია, არ დაგვკარგვია სამშობლოს სიყვარული და გვიხარებს მისი ბედი.

ჯარისკაცი ბ. კ—ლი.

15 აპრილი 1917 წ.

—

მაჰმადიანთა მუფტი კახში

კახი, (ზაქ. ოლქი). მაისის 6 საღამოთი მობრძანდნენ სოფელ კახში ორი უფროსი სასულიერო პირები მაჰმადის სარწმუნოებისა. მეორე დღეს მრავალი ხალხი თათრების გარდა ქართველი ინგილოები და სომხებიც მოქუჩდენ მეჩეთის ეზოში, სადაც გაიმართა მიტინგი, აქვე მობრძანდნენ ეს უფროსი სასულიერო პირებიც. პირველათ სიტყვა უთხრა მათ ადგილობრივ მოლამ, რომლითაც აუხსნა თათრების და სხვა მცხოვრების დამოკიდებულება. მერე ადგილობრივმა ქართველ ინგილოების მღვდელმა იოანნე ანდრიაშვილმა უთხრა მათვე შემდეგი სიტყვა: „მაქვს პატივი წარმოვდგე თქვენს წინაშე ჩემი სამწყსოს წარმომადგენლებით, დიდათ პატივცემულნო მუფტი ეფენდნო და მოგილოცოთ მშვიდობით მობრძანება. ჩემი მოვალეობა არის მოგახსენოთ, რომ მაჰმადიანები და ქართველები ერთმანეთთან ძმურათ და მეგობრულათ იყვნენ. დიდი ხანია წავიდა ის საშინელი დრო, როცა უწინ მაჰმადიანები და ქართველები მახვილით ხელში მიდიოდნენ ერთმანეთის ამოსაწყვეტათ. ამ ჟამად თამამად შეიძლება ვსთქვათ, რომ მაჰმადიანები და ქართველები ძალიან კარგ განწყობილებაში ცხოვრობენ ერთმანეთთან. დიდათ უბედურმა მსოფლიო ომმა, რომლის მსხვერპლი გახდნენ მრავალი მილიონი ხალხი გააბედნიერა რუსეთი ძვირფასი საჩუქრით, ამ ომმა დაამხო ყველასათვის მავნებელი დესპოტიური მეფობა ნიკოლოზ მეორისა და მისცა ხალხს ძვირფასი საუნჯე—თავისუფლება.

სამწუხაროთ, ზოგიერთმა გაუნათლებელმა პირებმა მრუდეთ გაიგეს ეს თავისუფლება ტ ნება მისცეს თავის თავს აესრულებინათ თავიანთი ბრმა შეხედულება. ამ სამი დღის წინათ შიშით, ძალადობით მიაღებინეს მუსულმანობა სოფელ ყორაგანში რამდენიმე ქართველ ქრისტიანს. მივაქცევ თქვენ განათლებულ ყურადღებას ამ ფრიად უსიამოვნო შემთხვევაზე და გთხოვთ თქვენი ბრძნული სიტყვით აუხსნათ მავნებლობა ამ ფაქტისა. უთუოთ, დაბეჯითებით გთხოვთ მიაქციოთ ამას თქვენი ყურადღება მით უმეტეს, რო თქვენი სიტყვა მაჰმადიანებისთვის არის წმიდათა-წმიდა“.

სიტყვები უთხრეს განახლებულ ცხოვრების და თავისუფლების შესახებ ინგილო სტუდენტმა ხუციშვილმა და სომხების მღვდელმა. ბოლოს მაგიდაზე აბრძანდა მაჰმადიანთა უფროსი სასულიერო პირი მუფტი ეფენდი და კარგად მრავალი მაგალითებით დაუსურათა ხალხს საჭიროება, სარგებლობა თათრების, ქართველების და სომხების ერთმანეთთან მშვიდობიანი ცხოვრებისა, ნამეტნავათ ეხლა ამ თავისუფლების დროს. საშინლათ აღელდა, როცა ილაპარაკა ინგილოების გამუსულმანოებაზე და აღუთქვა დასჯა იმ მოლებისა, ვინც მონაწილეობა მიიღო ამ საზიზღარ საქმეში.

თათრების და ქართველების ერთმანეთთან ძმური ცხოვრების დასამტკიცებლად ილაპარაკა აჭარლებზე, იქაურ მუსულმანებს დიდი მფარველობა გაუწიეს ქართველებმა, როცა ისინი ძალიან გაჭირვებაში ჩააგდო ომმაო. ერთი-ორი მაგისთანა პირები გამოჩნდებიან ხოლმე პროვოკატორები—ღვარძლსა და შფოთსა სთესავენ სხვა და სხვა ხალხთა დამოკიდებულებაშიო. მოიგონა აგრეთვე ისიც, როცა სომხებმა რამდენჯერმე გადაიცვეს ქართული ტანთსაცმელი და საზარელი მავნებელი საქციელი ჩაიდინეს მუსულმანების წინააღმდეგ, რო გადაეკიდნათ ერთმანეთისთვის თათრები და ქართველები, მაგრამ ეს უნდა მივაწეროთ სიბრიყვეს, გაუვებრობას კერძო პირებისა და არა მთელ ხალხსაო. უნდა საშინლად დავსაჯოთ ამისთანა გოროტი და მავნებელი პირებიო.

გ. ანდრიაშვილი.

—

სოფლის ვითარება

10 მაისს ბორჯომსა და ს. ყვიბისშა გახშირებული ჩხრეკა იყო. სჩხრეკდენ სალდათები, ეძებდენ დეზერტირებს, ლურჯ და წითელ ბილეთიან სასალდათოებს. მიუხედავად იმისა, რომ ვადა გამოცხადებისათვის 15 მაისი იყო დანიშნული, ალარ აცალეს და გზაში იპერდენ ყველას, ვისზედაც ეეჭვა შეეტანდენ. შეიარაღებული სალდათები შედიოდენ სახლებში, აქოთებდენ და სჩხრეკდენ ვითომც მიმალულ კაცებს. მცხოვრებლები თავზარდაცემულები იყვნენ.

დიდძალი ახალგაზდობა დაკრიფეს და გორს გაჰგზავნეს. აი მცირე ნიმუში სოფლის დაცალიერებისა.

ს. რველში ოცდა რვა კომლი გლეხი ცხოვრობს. წაყვანილი იყო ომის დაწყებიდან ოცდა შვიდი კაცი, ეხლაც ცამეტი წაიყვანეს, სულ ორმოცი კაცია გასული, საუკეთესო მუშა ხელი. დარჩნენ მოხუცებულები, დედაკაცები და ბავშვები: ამათგან მამაკაცი ოცდა რვა არის, ქალი და ბავშვი ას შვიდი. კაცებიდან ათი უძლური მოხუცია. დანარჩენ თვრამეტიდან ზოგი სნეულია, მაგრამ სულ საღებიც რომ იყვნენ, თვრამეტ კაცს მოუნდება გაკვება 28+107=135 კაცისა. ოცდა რვა ოჯახიდგან ცამეტი სულ უკაცოდ ან უძლურ მოხუცის ანაბარად არის, ზოგ ოჯახში კი ათი ქალი და ბავშვია შესანახი. ესენი ვერ შეიძლებენ ვერც სიმინდის გათოხნას, ვერც პურის მომკას და მოტანას და სარჩო გაოხრებული დარჩება კარში. ქალებს ჩვენშინ არ შეუძლიათ დიდი ფიზიკური ჯაფა და კიდევაც რომ ეცადნენ, ვერ მოერევიან ჭარნახულის მთლად დამუშავებას და სახლში შეტანას.

აი ასეთ მდგომარეობაში ჩავარდა დღეს საქართველო, რომელიც რუსეთის სახელმწიფოს დიდებისათვის წელში გასწყდა და უდიდესი მსხვერპლი გაიღო. რა მიიღო სამაგიერო? არაფერი.

უბრ ლო საკონსტიტუციო თავისუფლებაც კი არ არის, ეს იგი თავისუფლება სიტყვისა, კრებისა, პრესისა. რუსეთის მთავრობას რომ პრინციპით გადაწყვეტილი ჰქონდეს საქართველოსათვის პოლიტიკური უფლებების მინიჭება, დღესვე გადასდგამდა საამისოდ პრაქტიკულ ნაბიჯს. მაგრამ მთავრობასაც და ყველასაც, ვისაც მართველობის სადავები ხელთ უპყრია, საქართველოს ერის არსებობის უტყუარი ნიშნები საეჭვოდ დაუსახავს და ამ ერის პოლიტიკური თავისუფლებაც არ ყოფიარებია. ეხლაც ყველგან, მაზრებშიც, ქალაქებშიც და დაბებშიც რუსულად სწარმოებს საქმიანობა ყველა დაწესებულებებში. ასე გასინჯეთ სოფლის ამორჩეულ კაცებს რუსულად დაწერილი მოწერილობა მოსდით ალმასრულებელ კომიტეტისაგან.

არც დამფუძნებელ კრებიდგან ველით რამეს. არჩევნებიც არა ნორმალურად იქნება და მთელი საქართველოს წარმომადგენლებად ერთი პარტიის წევრები გაეგზენ. ეს პარტია კი უარჰყოფს საქართველოს პოლიტიკურ თავისუფლებას. არაფერს ველით რუსეთის ხალხისაგან და არც უმაღლეს მთავრობისაგანაც, თუნდა ექვსი კი არა, სუყველა მინისტრებიც სოციალისტები იყვნენ, რადგან თვით უმეტარცხენესი ჩერნოვიც კი, სოციალსტ რევოლიუციონერების მთავარი ლიდერი, წინააღმდეგი იყო რუსეთში ცალკე რომელიმე დაჩაგრულ ერის დამოუკიდებელ კრებისა და მის თავისუფალ მოქმედებისა.

1903 წლის რუსეთის სოციალდემოკრატიულ კონგრესზედ ეროვნებათა სწორუფლებიანობის საკითხი საკამათოდ გახდა და რუსეთის დამონებულ ერების ავტონომიაც არ მიიღეს. ბოლოს კავკასიის დელეგატმა ის ღა ითხოვა, რომ ადგილობრივ სკოლებსა და სასამართლოებში სამშობლო ენა იყოს ხმარებულიო.

ასეთი გახლავთ პოლიტიკა: წარმოუდგენელია გაბატონებულ ერის სახელმწიფოში დამონებულ ერის თავისუფლება თვით რევოლიუციის ხანაშიაც კი. ამ უფლებებს არავის აძლევენ, არამედ თვით ხალხი იღებს ისე, როგორც უკრაინელებმა ძალით გაიყვანეს თავისი სურვილები, დაარსეს ლ გიონები, შეიტანეს თავისი ენა ყველა დაწესებულებაში და ეხლავე შეუდგნენ სამზადისს საკუთარ დამფუძნებელ კრებისას.

გ. თ.

ექიმი

ივანე ფირსოვზე

დაბრუნდა და განაახლა ავადმყოფების მიღება საღამოს 5—7 საათამდე.

მისამართი: კიროჩნის ქუჩა, 18.

ტელეფონი № 11—82.

ექიმი

მ. ფ. მგალობლიშვილი

ქალებისა და საკირურგიო სნეულებით ავადმყოფთ საღამოს 5—7 საათამდე.

მისამართი: ოლდას ქუჩა № 41, ზემო სართული, ტელ. 9—53.

ექიმი

მ. გ. ვეფხვაძე

ტომსკის უნივერსიტეტის ვენერიულ კლინიკის ორდინატორად ნამყოფი, იღებს ავადმყოფებს კანისა და ვენერიულის სნეულებით ყოველ დღე 3—5 საათამდე. ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ, რაზიგზდის ქუჩა, № 19.

ფსიქიკურად მოშლილნისა

მოსე ანთიმოზის მე

კალანდარიშვილი

უმფროსი ექიმი ფს. კლინიკა-ბუსისა.

ბავშვთა, შინაგან და ჭარბურგულ სნეულებებით ავადმყოფებს მიიღებს ოლდას ქ. № 5.

ექიმი

მ. ი. ჭაჩნაძე

იღებს ბავშვთა და შინაგან სნეულ. ავადმყოფებს შუადამ დღე, კვირა-დღის გარდა საღამოს 5—7 საათამდე. ბელინსკის ქ. № 4. (ფ.—202—)

ექიმი კბილისა

ე. ივ. გალარჯაშვილი-მათეშვილისა

იღებს ავადმყოფებს:

დილით 9—2 საათ. საღ. 5—7 საათ.

ჩერქეზიშვილის და **რეუტოვის** ქუჩის კუთხე № 20.

ექიმი

ე. ლ. ფალავგარიძე

იღებს საბებიო და საშვილოსნოს ავადმყოფთ საღამოს 5—7 საათამდე.

მისამართი: პეტროგრადის ქუჩა № 7.

1917 წ. მიიღება ხელის მოწერა

დასურათებულ ხაუმაწვილო ჟურნალ

„ნაკადულ“-ზე

წელიწადი მეთოთხმეტე

ჟურნალი **„ნაკადული“** გამოვა ჩვეულებრივი პროგრამით, საგანგებოდ მოწვეულ სარედაქციო კომისიის ხელმძღვანელობით.

ჟურნალი გამოდის თვეში ორჯერ

24 **წიგნი** „ნაკადული“-სა მცირე წლოვანთათვის. **12** **წიგნი** „ნაკადული“-სა მოზრდილთათვის.

ყოველი წიგნის 1-ლ გვერდზე იქნება მოთავსებული გამოჩენილ მხატვართა ნახატი

ფასი ჟურნალისა: წლიურად ორივე გამოცემა—5 მან. იმათთვის, ვინც ჟურნალს რედაქციაში მოიკითხავს, გაგზავნით კი 6 მან. ნახევარ წლით—3 მ. გაგზავნით 3 მ. 50 კ., ცალ-ცალკე: მცირე წლოვანთათვის **24 წიგნი** 3 მ. გაგზავნით 3 მ. 50 კ. მოზრდილთათვის **12 წიგნი—3** მან. გაგზავნით 3 მ. 50 კ. ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილადაც.

ფოსტისთვის: Тифлисъ Головинскій пр., 8. შემოსასვლელი დავითის ქ. № 2.

დაწვრილებით ჟურნალში. რედაქტორი **ნინო ნაკაშიძე**

გამომცემელი **თ-დ ბავლე იოსების-ძე თუმანიშვილი.**

(291—31)

საავადმყოფო

საგანგებო ექიმ სპეციალისტებისა მოსეარული ავადმყოფებისთვის:

დიდი ვანქის ქუჩა № 3. ალექსანდრეს ბაღის ახლო, ტელეფონი 431.

ავადმყოფების მიღება: დილის 10 საათიდან 5 საადამდე.

ბელანუე—ბავშვთა შინაგან ავადმყოფობისა. ღებულობს 10—12 ს. ყოველდღე.

გეინაცი—თვალის ავად. 2—3 საათ. ორშაბათობით და ოთხშაბათობით.

ახპისოვი—ყელ.ის, ყურის და ცხვირ. 1—2 საათ. ორშაბათ. და ოთხშაბათ.

ფირადოვი—ქირურგ. ავად. 12—1 საათამდე.

მონსე—ბავშვთა შინაგან ავად. 1—3 საათამდე ყოველ დღე.

ჩუდნოვსკი—შინაგან და ნერვიულ ავად. 12—1ს ათ. ხუთშაბ. და კვირაობით.

ბეგზადოვი—ქალთა და საბებიო ყოველ-დღე 2—3 საათამდე.

იოხელიანი—ქალთა ტ საბებიო ავად. ღებულობს ორშ., ოთხშ. ტ პარ. 11—12 ს.

ნარიმანოვი—ვენერიული ავად. ყოველ-დღე 10—11 საათამდე.

დეკანოზოვი—ქალთა ავად. სამშაფათ. ხუთშაბ. და შაბათობით 12—1 საათ.

ტროიცკაია—ქალთა და ქირურგ. ავად. ყოველდღე ქირურგ. 2—3 საათამდე. ქალთა ავადმყოფ. 3—4 საათამდე.

ბაგდოევისა—კბილის ექიმი ყოველ-დღე 3—5 საათამდე.

ალიხანოვისა—კბილის ექიმი ყოველ-დღე 10—12 საათამდე.

100—667—13

თევზის მრეწველნი

ძმ. ალეგველოვები

ბუშკინის ქუჩა, საკუთარი სახ., № 8, ტელეფონი № 712.

ყოველ დღე მოგვდის საკუთარ და სანაცვლო სანლ. „ჯ. ბაბლოვის-შვილთ, სამრეწველოებიდან ახალი ქვირითის **ნაზიდალა**, მცირე მარილიანი, შავი „ნაკრეფ შოჩნი“ ხიზილალა. მივიდეთ საუკეთესო სალიანის **შამაიაში** მუდმივ გვაქვს ცოცხალი თევზი. აგრეთვე **ახალ-ახალი** მტკვრის ზუთხი, თართი, ფარგა და ლოქო, გვაქვს აგრედვე მიღებული ყოველგვარი **კონსერვები** და **სარდინები** რუსეთის და **საზღვარ-გარეთის** ფირმებისა ხანგრძლივ ინახება. (ფ.)

ამიერ-კავკასიის რკ. გზის

მატარებლების მიმოსვლა

(დრო ნაჩვენებია თფილისის)

თბილისიდან გადის:

ბათუმისკენ	სფ.	№ 3,	11.03	დილ.
„	სამგზ.	№ 9,	11.43	საღ.
ბორჯომისკენ	სამგზ.	№ 19,	3,20	დღ.
„	„	№ 17,	8.27	დილ.
გორისაკენ	სამგზ.	№ 61,	9.10	დილ.
ბაქოსაკენ	ჩქარ.	№ 6,	9.20	დილ.
„	სამგზ.	№ 8,	8.54	დღ.
„	საფ.	№ 4,	9.28	საღ.
ყარსისაკენ	სამგზ.	№ 4-8,	11.13	საღ.

თფილისში მიდის:

ბათუმიდან	სამგზ.	№ 10,	7.51	დილ.
„	საფ.	№ 4,	8.33	საღ.
ნაშა.-ბორჯ.	სამგზ.	№ 20,	7.43	დილ
„	სამგზ.	№ 18,	10.12	საღ.
გორიდან	სამგზ.	№ 62,	6.34	საღ.
ბაქოდან	საფ.	№ 3,	10.08	დილ.
„	სამგზ.	№ 7,	4.12	საღ.
„	ჩქარ.	№ 5,	10.40	საღ
ყარს-ჯულფ.	საფ.	№ 3***,	8.10	დილ,

კახეთის რკინის გზა

საფოსტო მატარებლების მიმოსვლა

I, II, III კლასის ვაგონებით.

(დრო ადგილობრივია)

თბილისიდან ყოველ დღე მიდის დილის 8 საათ.

გურჯაანის სადგურზე მოდის ნაშუადღევის 2 საათზე და 20 წ.

გურჯაანის სადგურიდან მიდის თელავისაკენ ნაშუად. 2 საათ. და 40 წ.

თელავში მოდის საღამოს 4 საათზე.

გურჯაანიდან მიდის წნორის-წყლის სადგურისკენ 3 საათ.

წნორის-წყლის სადგურზე მოდის საღამოს 4 საათ. და 10 წ.

თელავის სადგურიდან მოდის ყოველ დღე დილის 10 საათზე 15 წუთზე.

გურჯაანის სადგურზე მოდის დილის 11 საათ. და 35 წუთ.

წნორის-წყლის სადგურიდან მოდის გურჯაანისაკენ დილის 10 საათზე და 32 წუთზე.

გურჯაანის სადგურზე მოდის დილის 11 საათზე და 30 წ.

გურჯაანის სადგურიდან მოდის თბილისისაკენ ნაშუადღევის 12 საათზე.

თბილისის სადგურზე მოდის საღამოს 5 საათზე და 26 წ.

ე ქ ი მ ი

გ. დ. წინაშვილი

ყოფილი ორდინატორი ხარკოვის უნივერსიტეტის თერაპევტიული კლინიკებისა. შინაგანი სნეულებანი გულისა, ფილტვისა და სისხლის სნეულ. სპეციალურად იღებს საღ. 5—7 საათამდე ყოველდღე გარდა ხუთშაბათისა.

მისამართი: № 36, მეორე სართული.

ექიმი

გ. მ. მუსაძე

იღებს ხალხსა ავადმყოფთ

საღამოს 5-6 ს.-მდე, კვირა დღეს გარდა

მისამართი: დიდი მთავრის ქუჩა № 67; ოფიცერთა საეკონომიო საზოგადოების შენობის პირდაპირ; სახლი სვანიშვილისა. ტელეფონი № 5—77.

რედაქტორი **ბრიგოლ მეუბაშიძე.** სტამბა „ცხოვრება“ ასლან კალანდაძისა, გაბაევის შესახვევი № 4. გამომცემელი **ამხანაგობა „ხალხთა ფელ.“.**